

QANU
JAARVERSLAG
2010

COLOFON

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA UTRECHT

T 030 230 31 00
F 030 230 31 29
E info@qanu.nl
I www.qanu.nl

© 2011 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Voorwoord.....	5
1. Missie, profiel en werkzaamheden van QANU.....	7
1.1. Missie.....	7
1.2. Profiel en organisatie.....	7
1.3. De plaats van QANU in het stelsel van externe kwaliteitszorg.....	8
1.4. Aanpak en werkwijze	8
2. Ontwikkelingen in 2010	11
2.1. Visitatie door ENQA-panel.....	11
2.2. Invoering nieuw accreditatiestelsel in Nederland.....	12
2.3. Uitgevoerde onderwijsvisitaties en onderzoeksbeoordelingen	12
2.4. Overige werkzaamheden binnen Nederland	13
2.5. Internationale activiteiten	13
3. Bestuursactiviteiten	15
3.1. Vergaderingen van het bestuur.....	15
3.2. Besprekingen met de Colleges van Bestuur van universiteiten in Nederland.....	15
4. Visitatierapporten Onderwijs.....	17
4.1. Algemeen	17
4.2. Biologie.....	17
4.3. Economie.....	17
4.4. Elektrotechniek 3TU.....	19
4.5. European Public Health, Universiteit Maastricht.....	20
4.6. Krijgswetenschappen, Nederlandse Defensie Academie.....	20
4.7. Gezondheidswetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam.....	20
4.8. Gezondheidswetenschappen, Universiteit Maastricht	20
4.9. Informatiekunde, Universiteit van Tilburg	20
4.10. Islamitische Geestelijke Verzorging, Islamitische Universiteit Rotterdam	20
4.11. Latijns Amerika Studies, Centrum voor Studie en Documentatie van Latijns-Amerika (CEDLA)	21
4.12. Medische Informatiekunde, Universiteit van Amsterdam.....	21
4.13. Medische psychologie, Universiteit van Tilburg	21
4.14. Politicologie	21
4.15. Public Policy and Human Development, Universiteit Maastricht	22
4.16. Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde 3TU.....	22
4.17. Baseline assessment Rechtsgeleerdheid, Universiteit van Aruba.....	22
4.18. Baseline assessment Hospitality & Tourism Management Studies, Universiteit van Aruba	22
4.19. Vier opleidingen Wageningen Universiteit: bacheloropleiding Gezondheid en Maatschappij (BGM), bacheloropleiding Toegepaste Communicatiewetenschap (BTC), masteropleiding Applied Communication Science (MAC) en masteropleiding Aquaculture and Fisheries (MAF).....	23
4.20. Wijsbegeerte	23
4.21. Wijsbegeerte aanvullend	24
5. State of the Art-rapporten	25
5.1. Algemeen	25
5.2. Wijsbegeerte	25

5.3. Economie.....	26
5.4. Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde	27
5.5. Biologie.....	28
6. Onderzoeksbeoordelingen.....	31
6.1. Algemeen	31
6.2. Earth Sciences	31
6.3. Teacher Training Research.....	31
6.4. Sanquin Plasma Proteins	32
6.5. Applied Mathematics 3TU	32
6.6. RIVM Centrum voor Infectieziektenbestrijding.....	32
6.7. Chemical Engineering 3TU.....	33
6.8. Biomedical Engineering, Technische Universiteit Eindhoven	33
6.9. Law.....	33
6.10. Innovation and Entrepreneurship IGS-UT.....	34
6.11. Technology, Management, Policy and Industrial Engineering 3TU	34
6.12. Evaluatie Kenniscentrum Innovatie, Energie en Productrealisatie	35
7. Overige werkzaamheden en diensten.....	37
7.1. Algemeen	37
7.2. VUmc Compas tussentijdse globale toetsing.....	37
7.3. Trainingen en workshops over het schrijven van zelfevaluatie-rapporten	37
7.4. Training stelsel Academie Verloskunde (AVAG) 2010	37
7.5. Training SBO nieuw accreditatiestelsel	37
7.6. Ondersteuning voorbereiding dossier Toets Nieuwe Opleiding.....	38
7.7. Proefvisitatie opleidingen Recht van de Universiteit van de Nederlandse Antillen.....	38
7.8. Beoordeling Exameninstituten Financiële Dienstverlening	38
7.9. Samenvatting beoordelingsrapporten voor het CDFD	38
7.10. Audits huisartsenopleidingen	38
7.11. NKCO Nederlands Kwaliteitscentrum Onderwijs.....	39
8. Jaarrekening	41
8.1 Algemeen	41
8.2 Balans	41
8.3 Winst- en verliesrekening	42
BIJLAGEN.....	43
Bijlage 1: Samenstelling van het bestuur	45
Bijlage 2: Medewerkers in 2010	47
Bijlage 3: Samenstelling onderwijs- en onderzoeksvisitatiecommissies.....	51
Bijlage 4: Lijst met afkortingen.....	61

VOORWOORD

Dit is het zevende jaarverslag van de Stichting Quality Assurance Netherlands Universities (QANU). QANU is een *quality assurance agency* die voornamelijk actief is binnen het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland. QANU is op 3 februari 2004 opgericht als een verzelfstandiging van de afdeling Kwaliteitszorg van de Vereniging van universiteiten (VSNU).

Het verslagjaar laat een bestendiging zien van de ontwikkeling die in 2009 is ingezet: QANU heeft ook in 2010 een groot aantal beoordelingen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's uitgevoerd en zich zo verder ontwikkeld als de belangrijkste *quality assurance agency* voor de universiteiten in Nederland. QANU heeft haar werkzaamheden in sectoren buiten het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek gecontinueerd en voor universiteiten ook andere werkzaamheden uitgevoerd die gerelateerd zijn aan QANU's kerncompetenties op het gebied van de externe kwaliteitszorg. De omvang van het personeelsbestand is, in vergelijking met het vorige verslagjaar, licht toegenomen. Dit jaarverslag bevat korte curricula vitae en portretten van de bestuursleden en de medewerkers van QANU.

In 2010 is QANU gevisiteerd door een commissie die was ingesteld door ENQA, de European Association for Quality Assurance in Higher Education. Het was voor bestuur en medewerkers een bijzonder leerzame ervaring om zelf een zelfevaluatierapport te schrijven en om ondervraagd te worden door constructieve, maar kritische *peers*. De uitkomst van de visitatie was positief, de oordelen van de commissie herkenbaar en aanleiding om een aantal aspecten van de werkwijze nog eens zeer kritisch te bekijken. De positieve uitkomst van de visitatie heeft in 2011 geleid tot de status voor QANU van *full member* van ENQA.

De interne discussies naar aanleiding van enkele aanbevelingen van de ENQA-commissie, die eind 2010 zijn begonnen, worden mede bepaald door de invoering van een nieuw accreditatiestelsel in Nederland. QANU's positie binnen het stelsel van externe kwaliteitszorg ondergaat daardoor een belangrijke verandering. QANU blijft, ook in de nieuwe positie, zich ten doel stellen om bij te dragen aan het bewaken en het verbeteren van de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland.

QANU is een stichting zonder winstoogmerk, maar ook een organisatie die een gezonde financiële meerjarenbasis moet hebben. QANU heeft het verslagjaar 2010 afgesloten met een klein positief resultaat, dat aan de bedrijfsreserve is toegevoegd. QANU heeft daarmee de financiële meerjarenbasis verder versterkt.

Het QANU-bestuur,
drs. J.G.F. Veldhuis
voorzitter

1. MISSIE, PROFIEL EN WERKZAAMHEDEN VAN QANU

1.1. Missie

QANU voert in opdracht van universiteiten in Nederland werkzaamheden uit op het gebied van de externe kwaliteitszorg in het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek: QANU organiseert en coördineert beoordelingen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's op basis van formele kaders die zijn vastgesteld door daartoe bevoegde instanties. QANU werkt met commissies van *peers*, vakgenoten die bij uitstek in staat zijn om een inhoudelijk oordeel over een opleiding of een onderzoeksprogramma te geven. QANU vindt zowel de verantwoordings- als de verbeterfunctie van het stelsel van externe kwaliteitszorg van belang en levert inhoudelijk gemotiveerde oordelen om opleidingen en onderzoeksinstituten in staat te stellen om verdere verbeteringen door te voeren. Omdat QANU bij voorkeur clusters van opleidingen of onderzoeksprogramma's beoordeelt, bieden de beoordelingen van QANU de mogelijkheid om een opleiding of een onderzoeksprogramma binnen een groter geheel te plaatsen en om voorbeelden van *best practice* te benoemen. QANU is een onafhankelijke organisatie die voldoet aan de eisen met betrekking tot onafhankelijkheid en integriteit, zowel op landelijk als op Europees en internationaal niveau. QANU heeft, op basis van haar ervaring en expertise, een eigen rol en een eigen positie binnen het stelsel van externe kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in Nederland. QANU levert door haar werkzaamheden een bijdrage aan het bewaken en het verbeteren van de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland en daarbuiten.

QANU beschikt over ervaring en expertise die niet alleen nuttig en relevant is voor het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in Nederland. QANU streeft ernaar haar expertise ook in te zetten in Europese en internationale projecten en samenwerkingsverbanden en in andere sectoren dan het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek (zoals voortgezette academische beroepsopleidingen, het hoger beroepsonderwijs en het voortgezet onderwijs).

1.2. Profiel en organisatie

QANU is een onafhankelijke stichting met een bestuur, een directeur, een kleine ondersteunende staf, een kern van vaste projectleiders en een netwerk van freelance projectleiders.

Het QANU-bestuur, bestaande uit ervaren bestuurders die hun sporen hebben verdiend in de wereld van het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, draagt de eindverantwoordelijkheid voor de projecten en werkzaamheden die door QANU worden uitgevoerd. Het vertegenwoordigt QANU als organisatie.

Het QANU-bestuur heeft een deel van zijn taken en verantwoordelijkheden gedelegeerd aan de directeur van QANU. Deze is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de organisatie, voor het bewaken van de voortgang van de projecten en voor andere werkzaamheden die QANU uitvoert. De directeur is ook verantwoordelijk voor het ontwikkelen en uitvoeren van het personeelsbeleid, voor het werven van medewerkers en voor alle relevante financiële aangelegenheden. De directeur vormt samen met de plaatsvervangend directeur en de coördinator bedrijfsvoering het Managementteam van QANU.

QANU's projectleiders zijn verantwoordelijk voor de voortgang en de resultaten van specifieke projecten. Zij initiëren en coördineren beoordelingen van wetenschappelijke opleidingen en

onderzoeksprogramma's, bewaken de voortgang van die beoordelingen, ondersteunen de commissies die de beoordelingen uitvoeren en schrijven de rapporten waarin de bevindingen van de commissies zijn vastgelegd.

QANU beschikt over een kleine kern van projectleiders met een vaste aanstelling. QANU doet daarnaast in drukke periodes regelmatig een beroep op freelance projectleiders, die een visitatiecommissie tijdens een bezoek aan een instelling ondersteunen en een rapport schrijven over de bevindingen van de commissie.

Het secretariaat van QANU ondersteunt het bestuur, de directeur en de projectleiders in hun werkzaamheden.

1.3. De plaats van QANU in het stelsel van externe kwaliteitszorg

QANU is in 2004 als zelfstandige organisatie ontstaan, maar staat in een traditie die teruggaat tot het einde van de jaren tachtig van de vorige eeuw, toen de gezamenlijke universiteiten het initiatief namen tot het invoeren van een systeem voor de beoordeling van de kwaliteit van hun onderwijs en onderzoek door middel van visitaties. Die visitaties werden uitgevoerd door commissies van *peers* uit de desbetreffende vakgebieden, die hun bevindingen rapporteerden aan de universiteiten. De opleidingen en onderzoeksprogramma's werden gevisiteerd op basis van door de Vereniging van Universiteiten (VSNU) vastgestelde protocollen en roosters.

In juni 2002 aanvaardde het Nederlandse parlement de wet die voorziet in de invoering van accreditatie in het hoger onderwijs. Accreditatie is, volgens de wet, 'het keurmerk dat tot uitdrukking brengt dat de kwaliteit van een opleiding positief is beoordeeld'. De wetgever was van oordeel dat visitaties niet langer door koepelorganisaties als de VSNU konden worden uitgevoerd, omdat deze niet onafhankelijk zijn van de te visiteren instellingen. Het Algemeen Bestuur van de VSNU besloot daarop om de Afdeling Kwaliteitszorg van de VSNU te verzelfstandigen tot de stichting Quality Assurance Netherlands Universities (QANU). Deze werd op 3 februari 2004 opgericht. Omdat zij voldeed aan de eisen van onafhankelijkheid, kon zij de werkzaamheden van de voormalige afdeling Kwaliteitszorg voortzetten.

In 2010 nam het Nederlandse parlement een voorstel aan om het accreditatiestelsel op verschillende punten aan te passen. De formele status van VBI's, zoals QANU, is sinds januari 2011 door de aanpassing van het accreditatiestelsel gewijzigd: instellingen van hoger onderwijs zijn na het in werking treden van het aangepaste accreditatiestelsel niet langer verplicht een externe organisatie in te schakelen voor de beoordeling van hun opleidingen.

1.4. Aanpak en werkwijze

QANU richt zich als *quality assurance agency* in de eerste plaats op de beoordeling van wetenschappelijke bachelor- en masteropleidingen en van onderzoeksinstituten en -programma's. QANU werkt voor de beoordelingen met commissies van *peers*, onafhankelijke wetenschappers, die zijn geselecteerd op basis van hun inhoudelijke deskundigheid, hun reputatie en hun gezag in het desbetreffende wetenschappelijke domein. De meeste wetenschappers komen uit Nederland, maar QANU doet vaak een beroep op Vlaamse wetenschappers, en, waar zinvol en/of nodig, ook op wetenschappers uit andere landen (vooral het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, de Scandinavische landen en de Verenigde Staten), al dan niet met een Nederlandse achtergrond.

QANU stelt ter ondersteuning van de commissies projectleiders beschikbaar die fungeren als procescoördinator en secretaris. De meeste projectleiders van QANU hebben in het verleden aan een universiteit gewerkt en zijn vertrouwd met de academische en wetenschappelijke mores. Alle projectleiders hebben ruime ervaring met het beoordelen van wetenschappelijke opleidingen en onderzoeksprogramma's.

QANU streeft er bij haar onderwijsvisitaties naar om, in lijn met het beleid van de gezamenlijke universiteiten (verenigd in de VSNU) en van de overheid, gelijksoortige opleidingen gezamenlijk te beoordelen ('clusterbeoordeling'). Deze aanpak bevordert de onderlinge vergelijkbaarheid van de beoordelingen en biedt de mogelijkheid om 'best practices' te identificeren.

QANU volgt bij de beoordeling van wetenschappelijke bachelor- en masteropleidingen de relevante kaders van de Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie (NVAO). QANU baseert zich bij de beoordeling van wetenschappelijke onderzoeksprogramma's op het *Standard Evaluation Protocol 2003-2010 for Public Research Organisations* (2003), opgesteld door de VSNU, de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

2. ONTWIKKELINGEN IN 2010

2.1. Visitatie door ENQA-panel

QANU is in oktober 2010 gevisiteerd door een panel dat was ingesteld door ENQA, de European Association for Quality Assurance in Higher Education, met als doel de status van QANU als *full member* van ENQA te vernieuwen. QANU heeft voor deze ENQA Review een *self-assessment report* geschreven dat de European Standards and Guidelines volgt.

Het ENQA-panel dat QANU op 19, 20 en 21 oktober 2010 bezocht, bestond uit:

- ▶ Jürgen Kohler, Chair of Civil Law and Litigation, University of Greifswald, Germany, voorzitter;
- ▶ Karen Jones, Review Manager, Irish Universities Quality Board, Ireland, secretaris;
- ▶ Eric Lindesjö, Senior Adviser, Swedish National Agency for Higher Education, Sweden;
- ▶ Henrik Toft Jensen, Rector, Roskilde University, Denmark;
- ▶ Bartłomiej Banaszak, President, Students' Parliament of the Republic of Poland.

Het panel kwam tot het oordeel dat QANU in overwegende mate voldoet aan de standaarden uit de European Standards and Guidelines. QANU voldoet geheel aan standaarden 2.1 (*Use of internal quality assurance procedure*), 2.2 (*Development of external quality assurance processes*), 2.3. (*Criteria for decisions*), 2.5 (*Reporting*), 2.6 (*Follow-up procedures*), 2.7 (*Periodic review*), 2.8 (*System-wide analysis*), 3.1 en 3.3 (*Activities*), 3.2 (*Official status*) en 3.4 (*Resources*). QANU voldoet in belangrijke mate aan de standaarden 2.4 (*Process fit for purpose*), 3.6 (*Independence*), 3.7 (*External quality assurance criteria and processes used by the members*) en 3.8 (*Accountability procedures*). QANU voldoet, tot slot, gedeeltelijk aan Standaard 3.5 (*Mission statement*). De suggesties en aanbevelingen van het ENQA-panel hebben voornamelijk betrekking op de standaarden 2.4 (*Process fit for purpose*), 3.5 (*Mission statement*) en 3.6 (*Independence*).

Het panel vroeg met name aandacht voor de manier waarop QANU haar missie heeft geformuleerd en die vervolgens vertaalt in haar activiteiten en documenten. QANU heeft zich voorgenomen om in 2011 haar missie opnieuw te formuleren en aan te scherpen en om ervoor zorg te dragen dat die missie op een consistente en consequente manier vertaald wordt in alle documenten en activiteiten. Het panel wijst daarnaast ook op het belang van de beschikbaarheid, de transparantie en de precisie van procedures, richtlijnen, instructies en andere schriftelijke documenten. QANU zal ook deze aanbeveling opvolgen.

De andere punten van kritiek van het ENQA-panel hebben in sterke mate betrekking op zaken waarop QANU, zeker in het nieuwe accreditatiestelsel, slechts beperkt invloed kan uitoefenen: de procedures voor de selectie van commissieleden en voor de vaststelling van het domeinspecifiek referentiekader. QANU is op deze punten gehouden aan de nieuwe beoordelingskaders van de NVAO.

Het bestuur van ENQA heeft naar aanleiding van de aanvraag van QANU op het moment dat dit Jaarverslag werd vastgesteld de positieve beslissing genomen om QANU toe te laten als *full member* van ENQA.

2.2. Invoering nieuw accreditatiestelsel in Nederland

In 2010 is de politieke besluitvorming over het nieuwe accreditatiestelsel afgerond. Het uitgangspunt van het accreditatiestelsel is en blijft dat accreditatie plaatsvindt op het niveau van de opleiding. Een belangrijke verandering in het nieuwe stelsel is dat instellingen sinds 1 januari 2011 de NVAO kunnen vragen om een instellingstoets kwaliteitszorg uit te voeren. Wanneer de NVAO in die instellingstoets tot een positief oordeel komt over het systeem van kwaliteitszorg van een instelling, komen de opleidingen van die instelling in aanmerking voor een beperkte beoordeling op basis van het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling*. Wanneer een instelling geen instellingstoets kwaliteitszorg laat uitvoeren of wanneer de NVAO in die toets niet tot een positief oordeel komt, moeten de opleidingen van die instelling een uitgebreide beoordeling ondergaan volgens het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*, dat sterk lijkt op het accreditatiekader voor bestaande opleidingen dat tot 1 januari 2011 van kracht was.

Instellingen stellen volgens de beoordelingskaders zelf een visitatiecommissie samen en zoeken een secretaris voor de commissie aan. Zij kunnen eventueel ook een externe organisatie (volgens de NVAO-terminologie: een evaluatiebureau) inschakelen om een commissie samen te stellen en de beoordeling uit te voeren. De samenstelling van de commissie moet in alle gevallen vooraf ter instemming aan de NVAO worden voorgelegd. De secretaris van de commissie moet gecertificeerd zijn door de NVAO. De commissie die de opleiding heeft beoordeeld, legt haar bevindingen vast in een beoordelingsrapport dat een instelling kan gebruiken om heraccreditatie voor de opleiding aan te vragen.

QANU is één van de organisaties die door instellingen kunnen worden ingeschakeld om een beoordeling van een opleiding uit te voeren. Alle QANU-projectleiders hebben in 2010 de training van de NVAO die leidt tot certificering, met goed gevolg afgerond. QANU mag volgens de regels van het nieuwe accreditatiestelsel alleen beoordelingen van bestaande opleidingen uitvoeren. De NVAO is volgens diezelfde regels de enige organisatie die zowel de instellingstoets kwaliteitszorg als de toets nieuwe opleiding uitvoert.

De invoering van het nieuwe accreditatiestelsel heeft gevolgen voor de status en de positie van QANU: instellingen zijn niet langer verplicht om voor de beoordeling van hun opleidingen een beroep te doen op een externe organisatie. Op het moment dat dit Jaarverslag vastgesteld wordt, is duidelijk dat universiteiten voor het overgrote deel van de visitaties die in 2011 en 2012 worden uitgevoerd, een beroep op QANU doen en dat zij QANU in het bijzonder inschakelen voor clusterevaluaties. QANU is op dit moment ook al in gesprek met instellingen over visitaties die in 2013 zullen worden afgerond.

2.3. Uitgevoerde onderwijsvisitaties en onderzoeksbeoordelingen

QANU heeft in 2010 20 onderwijsvisitaties afgerond waarin 148 opleidingen zijn beoordeeld. Een deel van deze visitaties was al in 2009 van start gegaan. De omvang van de visitaties varieerde sterk: van visitaties van één enkele, in Nederland unieke opleiding (zoals de visitatie van de masteropleiding Medische Psychologie van de Universiteit van Tilburg) of één combinatie van een bachelor- en masteropleiding (zoals de opleidingen Medische Informatiekunde van de Universiteit van Amsterdam) tot omvangrijke visitaties waarin (bijna) alle opleidingen in een bepaalde discipline in Nederland werden beoordeeld (zoals de visitatie Wijsbegeerte, in het kader waarvan 24 opleidingen van negen instellingen werden beoordeeld, de visitatie Biologie, in het kader waarvan 18 opleidingen van vijf instellingen werden beoordeeld, de visitatie Economie, in het kader waarvan 62 opleidingen van zeven instellingen werden beoordeeld, en de visitatie Elektrotechniek, in het kader waarvan zeven opleidingen van de drie technische universiteiten

werden beoordeeld). QANU heeft in 2010 verschillende opleidingen gevisiteerd die niet door de 'reguliere', bekostigde universiteiten worden verzorgd, zoals de masteropleiding Islamitische Geestelijke Verzorging van de Islamitische Universiteit Rotterdam (de IUR) en de masteropleiding Latijns Amerika Studies van het Centrum voor Studie en Documentatie van Latijns-Amerika (het CEDLA).

Vier commissies van QANU hebben in 2010 een state of the art-rapport geproduceerd. Het vijfde hoofdstuk van dit Jaarverslag is gewijd aan de state of the art-rapporten.

QANU heeft in 2010 elf onderzoeksbeoordelingen afgerond, in het kader waarvan bijna 70 onderzoeksprogramma's zijn beoordeeld. De omvang van de onderzoeksbeoordelingen varieerde sterk: van beoordelingen van een beperkt aantal programma's van één universiteit of faculteit (zoals de beoordeling van het programma Innovation & Entrepreneurship van het Institute for Innovation and Governance Studies (IGS) aan de Universiteit Twente) tot beoordelingen waarin (bijna) al het onderzoek in een bepaalde discipline in Nederland werd beoordeeld, zoals de onderzoeksbeoordelingen Applied Mathematics, Earth Sciences en Law. QANU heeft in 2010 verschillende programma's beoordeeld van instituten die geen onderdeel vormen van de bekostigde universiteiten, zoals het RIVM Centrum voor Infectieziektenbestrijding en het Department of Plasma Proteins van Sanquin.

2.4. Overige werkzaamheden binnen Nederland

QANU voert, naast haar 'kernactiviteiten' die hierboven kort beschreven zijn, ook andere werkzaamheden uit. Het gaat daarbij steeds om werkzaamheden waarin een beroep wordt gedaan op de kennis en expertise die QANU's projectleiders hebben op het gebied van de interne en externe kwaliteitszorg. QANU voert bijvoorbeeld in opdracht van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening (CDFD) beoordelingen uit van exameninstituten die examens afnemen die vallen onder de Wet op het financieel toezicht (Wft). QANU heeft ook in 2010 weer bijgedragen aan de audits van de Nederlandse huisartsopleidingen die worden georganiseerd door het Nederlands Huisartsgenootschap (NHG). Daarnaast verzorgt QANU onder meer workshops en trainingen voor faculteiten en opleidingen die bezig met de voorbereidingen op een visitatie en ondersteunt QANU opleidingen bij het organiseren en uitvoeren van proefvisitaties of bij het samenstellen van een dossier voor een Toets Nieuwe Opleiding (TNO) door de NVAO. QANU is ook nauw betrokken bij de activiteiten van het Nederlands Kwaliteitscentrum Onderwijs (NKCO), dat de methodes die QANU hanteert in het wetenschappelijk onderwijs toepast in het voortgezet onderwijs. Hoofdstuk 7 van dit verslag bevat een overzicht van de overige werkzaamheden die QANU in 2010 binnen Nederland heeft uitgevoerd.

2.5. Internationale activiteiten

QANU neemt sinds 2010 deel aan het TEMPUS-project PICQA (Promoting Internationalization and Comparability of Quality Assurance in Higher Education), dat zich richt op de verbetering van de interne en externe kwaliteitszorg in het hoger onderwijs in Armenië en Georgië. QANU onderhoudt daarnaast contacten met verschillende buitenlandse zusterorganisaties.

3. BESTUURSACTIVITEITEN

3.1. Vergaderingen van het bestuur

Het bestuur van QANU heeft in 2010 zes keer vergaderd: op 17 februari, 21 april, 16 juni, 22 september, 17 november en 16 december. De vergaderingen kenden een aantal vaste agendapunten: te voeren beleid (mede n.a.v. de wetwijziging), bespreking en vaststelling (c.q. bekrachtiging) van voordrachten voor de samenstelling van visitatiecommissies, bespreking van projectoverzichten, bespreking en vaststelling van financiële rapportages en begrotingen. Verder stonden onder meer op de agenda:

- ▶ de Jaarrekening 2009 en de voorbereidingen op de ENQA-Review (op 17 februari 2010);
- ▶ een gesprek met de accountant van PWC over de Jaarrekening, een gesprek met medewerkers van QANU in het kader van de beoordeling van de directeur van QANU, een evaluatie van de eigen werkzaamheden en de voorbereidingen op een bijeenkomst met oud-voorzitters van commissies van QANU (op 21 april);
- ▶ een nabespreking van de bijeenkomst met oud-voorzitters, een bespreking van het zelfevaluatierapport ten behoeve van de ENQA-Review en een discussie over state of the art-rapporten (op 16 juni);
- ▶ een (jaarlijks) gesprek met medewerkers van QANU, de voorbereidingen op de ENQA-Review, de opvolging van bestuursleden wier zittingstermijn afloopt en een discussie over internationalisering (op 22 september);
- ▶ de begroting voor 2011, een notitie over werkkostenregeling en de eerste uitkomsten van de ENQA-Review (op 17 november);
- ▶ het rapport van het ENQA-panel en het vervolg van de discussie over internationalisering (op 16 december).

De vergadering van 16 december werd gevolgd door het traditionele kerstdiner voor bestuur en medewerkers van QANU.

De voorzitter van het bestuur voert regelmatig periodiek overleg met de directeur van QANU. In 2010 is overleg gevoerd op: 13 januari, 2 februari, 16 maart, 7 april, 11 mei, 4 juni, 29 juni, 6 juli, 3 augustus, 31 augustus, 7 oktober, 27 oktober en 23 december. In dit overleg komen actuele kwesties aan de orde en worden ook de vergaderingen van het bestuur voorbereid.

3.2. Besprekingen met de Colleges van Bestuur van universiteiten in Nederland

Sinds 2004 voert het QANU-bestuur, samen met de QANU-directeur, jaarlijks een informeel overleg met de Colleges van Bestuur (CvB's) van de universiteiten. In 2010 legde het QANU-bestuur de volgende bezoeken af.

Maandag 18 januari 2010	Universiteit van Amsterdam
Woensdag 10 februari 2010	Wageningen Universiteit
Dinsdag 16 maart 2010	Universiteit Utrecht
Donderdag 1 april 2010	Universiteit Leiden
Dinsdag 20 april 2010	Universiteit van Tilburg
Dinsdag 18 mei 2010	Technische Universiteit Delft
Dinsdag 25 mei 2010	Open Universiteit Heerlen

Donderdag 3 juni 2010
Donderdag 24 juni 2010
Dinsdag 21 september 2010
Woensdag 27 oktober 2010
Woensdag 1 december 2010

Radboud Universiteit Nijmegen
Erasmus Universiteit Rotterdam
Technische Universiteit Eindhoven
Universiteit Maastricht (in Utrecht)
Rijksuniversiteit Groningen

Tijdens de gesprekken met de Colleges van Bestuur komen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

- ▶ ervaringen met recente door QANU uitgevoerde visitaties
- ▶ ervaringen met en oordelen over de door QANU gehanteerde aanpak en werkwijze
- ▶ recente ontwikkelingen met betrekking tot het stelsel van externe kwaliteitszorg in Nederland
- ▶ internationalisering
- ▶ de samenstelling van commissies
- ▶ de kwaliteit van zelfevaluatierapporten

4. VISITATIERAPPORTEN ONDERWIJS

4.1. Algemeen

In de volgende paragrafen komen de in het verslagjaar afgeronde onderwijsvisitaties aan bod. De samenstelling van de commissies die de beoordelingen hebben uitgevoerd, is opgenomen in bijlage 3.

4.2. Biologie

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. J.W. Kijne, emeritus hoogleraar Bio Science aan de Universiteit Leiden, heeft de kwaliteit van verschillende opleidingen Biologie beoordeeld. De commissie bezocht vijf instellingen. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 19 en 20 oktober 2009 aan de Wageningen Universiteit:
  - bacheloropleiding Biologie;
  - masteropleiding Biology;
- ▶ 29 en 30 oktober 2009 aan de Radboud Universiteit Nijmegen:
  - bacheloropleiding Biologie;
  - masteropleiding Biology;
  - masteropleiding Medische Biologie;
- ▶ 17 t/m 19 november 2009 aan de Rijksuniversiteit Groningen:
  - bacheloropleiding Biologie;
  - bacheloropleiding Life Science and Technology;
  - masteropleiding Biology;
  - masteropleiding Ecology and Evolution;
  - masteropleiding Marine Biology;
  - masteropleiding Biomedical and Pharmaceutical Sciences;
  - masteropleiding Molecular Biology & Biotechnology;
- ▶ 25 en 26 november 2009 aan de Universiteit Utrecht:
  - bacheloropleiding Biologie;
  - masteropleiding Biologische Wetenschappen;
- ▶ 1 en 2 december 2009 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:
  - bacheloropleiding Gezondheid en Leven;
  - bacheloropleiding Biologie;
  - masteropleiding Biology;
  - masteropleiding Ecology.

4.3. Economie

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. A. van Witteloostuijn, hoogleraar Economie van de Universiteit Antwerpen (België), tevens hoogleraar Institutionele Economie aan de Universiteit Utrecht en hoogleraar Bedrijfsstrategie aan de University of Durham (Verenigd

Koninkrijk), heeft de kwaliteit van de opleidingen Economie van zeven universiteiten in Nederland beoordeeld. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 12 en 13 mei 2009 aan de Universiteit van Wageningen:
  - bacheloropleiding Economics & Policy;

- ▶ 16 tot en met 19 juni 2009 aan de Rijksuniversiteit Groningen:
  - bacheloropleiding Econometrics and Operations Research;
  - bacheloropleiding Accountancy and Controlling;
  - bacheloropleiding Business Economics;
  - bacheloropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Accountancy and Controlling;
  - masteropleiding Econometrics, Operations Research and Actuarial Sciences;
  - masteropleiding International Economics and Business;
  - masteropleiding Economics;
  - masteropleiding Fiscal Economics;

- ▶ 30 juni t/m 2 juli 2009 aan de Erasmus Universiteit Rotterdam:
  - bacheloropleiding Economics and Business Economics;
  - bacheloropleiding Econometrics and Operations Research;
  - bacheloropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Econometrics and Management Science;
  - masteropleiding Economics and Business;
  - masteropleiding Economics and Informatics;

- ▶ 28 t/m 30 september 2009 aan de Universiteit Maastricht:
  - bacheloropleiding Economics;
  - bacheloropleiding Econometrics and Operations Research;
  - bacheloropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Financial Economics;
  - masteropleiding International Economic Studies;
  - masteropleiding Econometrics and Operations Research;
  - masteropleiding Fiscal Economics;

- ▶ 12 t/m 14 oktober en 21 en 22 oktober 2009 aan de Universiteit van Tilburg:
  - bacheloropleiding Economics;
  - bacheloropleiding Econometrics and Operations Research;
  - bacheloropleiding Fiscal Economics;
  - bacheloropleiding Economics and Business Economics;
  - bacheloropleiding Business Economics;
  - masteropleiding Mathematical Economics and Econometric Methods;
  - masteropleiding Operations Research and Management Sciences;
  - masteropleiding Quantitative Finance and Actuarial Sciences;
  - masteropleiding Accounting;
  - masteropleiding Accountancy;
  - masteropleiding Financial Management;
  - masteropleiding Investment Analysis;
  - masteropleiding Marketing Management;
  - masteropleiding Marketing Research;

- masteropleiding Logistics and Operations Management;
  - masteropleiding Strategic Management;
  - masteropleiding International Economics and Finance;
  - masteropleiding Economics;
  - masteropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Economics and Finance of Aging;
  - masteropleiding International Business;
- ▶ 23 t/m 26 november 2009 aan de Universiteit van Amsterdam:
- bacheloropleiding Actuarial Sciences;
  - bacheloropleiding Econometrics and Operations Research;
  - bacheloropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Accountancy and Control;
  - masteropleiding Actuarial Sciences;
  - masteropleiding Business Economics;
  - masteropleiding Econometrics;
  - masteropleiding Economics;
  - masteropleiding Fiscal Economics;
  - masteropleiding Operations Research and Management;
- ▶ 30 november t/m 2 december 2009 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:
- bacheloropleiding Economics and Business Economics;
  - bacheloropleiding Econometrics and Operations Research;
  - masteropleiding Accounting & Control;
  - masteropleiding Economics;
  - masteropleiding Marketing;
  - masteropleiding Finance;
  - masteropleiding Economics and Operations Research.

4.4. Elektrotechniek 3TU

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. B.L.R. De Moor, hoogleraar Elektrotechniek aan de Katholieke Universiteit Leuven (België) heeft de kwaliteit van verschillende opleidingen Elektrotechniek beoordeeld. De commissie bezocht de drie technische universiteiten in Nederland. De bezoeken vonden plaats op:

- ▶ 16 en 17 juni 2010 aan de Universiteit Twente:
- bacheloropleiding Electrical Engineering;
  - masteropleiding Electrical Engineering;
- ▶ 1 en 2 juli 2010 aan de Technische Universiteit Eindhoven:
- bacheloropleiding Electrical Engineering;
  - masteropleiding Electrical Engineering;
- ▶ 6 en 7 september 2010 aan de Technische Universiteit Delft:
- bacheloropleiding Electrical Engineering;
  - masteropleiding Computer Engineering;
  - masteropleiding Electrical Engineering.

4.5. European Public Health, Universiteit Maastricht

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. J. de Maeseneer, hoogleraar Huisartsgeneeskunde en Eerstelijnsgezondheidszorg aan de Universiteit Gent (België), heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding European Public Health van de Universiteit Maastricht beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vondt plaats op 25 en 26 oktober 2010.

4.6. Krijgswetenschappen, Nederlandse Defensie Academie

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. R.V.A. Janssens, hoogleraar Amerikanistiek aan de Universiteit van Amsterdam, heeft een aanvullende beoordeling van de kwaliteit van de bacheloropleiding Krijgswetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie uitgevoerd. Het bezoek aan de instelling vondt plaats op 28 en 29 april 2010.

4.7. Gezondheidswetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. P.A.H. van Lieshout, hoogleraar Theorie van de Zorg aan de Universiteit Utrecht en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen en de masteropleidingen Health Economics, Policy and Law en Zorgmanagement van de Erasmus Universiteit Rotterdam beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vondt plaats op 14, 15 en 16 april 2010.

4.8. Gezondheidswetenschappen, Universiteit Maastricht

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. P.A.H. van Lieshout, hoogleraar Theorie van de Zorg aan de Universiteit Utrecht en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding Gezondheidswetenschappen en de masteropleiding Physical Activity and Health van de Universiteit Maastricht beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vondt plaats op 4 en 5 november 2010.

4.9. Informatiekunde, Universiteit van Tilburg

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. H.W.G.M. van Heck, hoogleraar Informatiemanagement en markten aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding Informatiekunde en de masteropleiding Information management aan de Universiteit van Tilburg beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vondt plaats op 3 en 4 maart 2010.

4.10. Islamitische Geestelijke Verzorging, Islamitische Universiteit Rotterdam

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. H.J. Tieleman, hoogleraar Godsdienstsociologie aan de Universiteit Utrecht, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Islamitische Geestelijke Verzorging van de Islamitische Universiteit Rotterdam beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vondt plaats op 8 en 9 oktober 2009.

4.11. Latijns Amerika Studies, Centrum voor Studie en Documentatie van Latijns-Amerika (CEDLA)

Een visitatiecommissie onder leiding van prof.dr. L. de la Rive Box, emeritus hoogleraar en voormalig rector van het International Institute for Social Studies van de Erasmus Universiteit Rotterdam, heeft de kwaliteit van de masteropleiding Latijns Amerika Studies van het Centrum voor Studie en Documentatie van Latijns-Amerika (CEDLA) beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 29 oktober en 1 november 2010.

4.12. Medische Informatiekunde, Universiteit van Amsterdam

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. J.H. van Bommel, emeritus hoogleraar Medische Informatica aan Erasmus Universiteit Rotterdam, heeft de kwaliteit van bacheloropleiding Medische Informatiekunde en de masteropleiding Medical Informatics aan de Universiteit van Amsterdam beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 24 en 25 augustus 2010.

4.13. Medische psychologie, Universiteit van Tilburg

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. A.A. Kaptein, bijzonder hoogleraar Psychosociale aspecten van chronische aandoeningen van de luchtwegen aan het Leids Universitair Medisch Centrum, heeft de kwaliteit van masteropleiding Medische Psychologie aan de Universiteit van Tilburg beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 10 en 11 mei 2010.

4.14. Politicologie

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. C. Deschouwer, hoogleraar Politieke wetenschappen aan de Vrije Universiteit Brussel (België), heeft de kwaliteit van de opleidingen Politicologie aan vier Nederlandse universiteiten beoordeeld. De bezoeken van de commissie vonden plaats op:

- ▶ 11 juni en 12 juni 2009 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:
  - bacheloropleiding Politicologie;
  - masteropleiding Political Science;
- ▶ 15 juni en 16 juni 2009 aan de Universiteit van Amsterdam:
  - bacheloropleiding Politicologie;
  - masteropleiding Politicologie;
- ▶ 21 september en 22 september 2009 aan de Radboud Universiteit Nijmegen:
  - bacheloropleiding Politicologie;
  - masteropleiding Politicologie;
- ▶ 23 september en 24 september aan de Universiteit Leiden:
  - bacheloropleiding Politicologie;
  - masteropleiding Political Science.

4.15. Public Policy and Human Development, Universiteit Maastricht

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. P. Verweel, die de Richard Krajicek 'endowed chair' voor Bestuurs- en Organisationswetenschap aan de Universiteit Utrecht bekleedt, heeft de kwaliteit beoordeeld van de masteropleiding Public Policy and Human Development aan de Universiteit Maastricht. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 12 en 13 april 2010.

4.16. Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde 3TU

Een visistatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. L.F. Gelders, emeritus hoogleraar Industrieel beleid/Verkeer en infrastructuur aan de Katholieke Universiteit Leuven (België), heeft de kwaliteit van de opleidingen Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde aan de drie technische universiteiten in Nederland beoordeeld. De bezoeken van de commissie vonden plaats op:

- ▶ 31 maart en 1 april 2010 aan de Technische Universiteit Delft:
  - bacheloropleiding Technische Bestuurskunde;
  - masteropleiding Systems Engineering, Policy Analysis and Management;
  - masteropleiding Engineering and Policy Analysis;
  - masteropleiding Management of Technology;
- ▶ 15 en 16 april 2010 aan de Technische Universiteit Eindhoven:
  - bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde;
  - masteropleiding Innovation Management;
  - masteropleiding Operations Management and Logistics;
- ▶ 26 en 27 mei 2010 aan de Universiteit Twente:
  - bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde;
  - masteropleiding Industrial Engineering and Management.

4.17. Baseline assessment Rechtsgeleerdheid, Universiteit van Aruba

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. mr. A.F.M. Dorresteyn, hoogleraar Transnationale aspecten van het ondernemingsrecht aan de Universiteit Utrecht, heeft in het kader van een baseline assessment de opleidingen Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Aruba beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 1 en 2 februari 2010.

4.18. Baseline assessment Hospitality & Tourism Management Studies, Universiteit van Aruba

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. ir. J.T. Mommaas, hoogleraar Vrijtijds wetenschappen aan de Universiteit van Tilburg, heeft in het kader van een baseline assessment de opleidingen van de Faculteit Hospitality and Tourism Management Studies van de Universiteit van Aruba beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 3 en 4 februari 2010.

4.19. Vier opleidingen Wageningen Universiteit: bacheloropleiding Gezondheid en Maatschappij (BGM), bacheloropleiding Toegepaste Communicatiewetenschap (BTC), masteropleiding Applied Communication Science (MAC) en masteropleiding Aquaculture and Fisheries (MAF)

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. S. Jennings, hoogleraar Milieuwetenschappen aan de University of East Anglia (Verenigd Koninkrijk), heeft de kwaliteit van de masteropleiding Aquaculture and Fisheries aan Wageningen Universiteit beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 3 en 4 februari 2010.

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. J. van der Velden, hoogleraar Sociale Geneeskunde aan de Radboud Universiteit Nijmegen, heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding Gezondheid en Maatschappij aan Wageningen Universiteit beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 12 en 13 april 2010.

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. C.J. (Cees) Hamelink, hoogleraar International Communication aan de Universiteit van Amsterdam en hoogleraar Media, Religion and Culture aan de Vrije Universiteit Amsterdam, heeft de kwaliteit van de bacheloropleiding Toegepaste Communicatiewetenschap en de masteropleiding Applied Communication Science aan Wageningen Universiteit beoordeeld. Het bezoek aan de instelling vond plaats op 19 en 20 mei 2010.

4.20. Wijsbegeerte

Een visitatiecommissie onder leiding van prof. dr. G.A. den Hartogh, emeritus hoogleraar Ethiek aan de Universiteit van Amsterdam, heeft de kwaliteit van de bachelor- en masteropleidingen Wijsbegeerte aan negen Nederlandse universiteiten beoordeeld. De bezoeken van de commissie vonden plaats op:

- ▶ 22 t/m 24 september 2009 aan de Erasmus Universiteit Rotterdam:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied;

- ▶ 29 september 2009 t/m 1 oktober 2009 aan de Vrije Universiteit Amsterdam:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Christian Studies of Science and Society;
  - masteropleiding Filosofie in Bedrijf;

- ▶ 5 en 6 oktober 2009 aan de Universiteit Leiden:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied;

- ▶ 7 en 8 oktober 2009 aan de Universiteit van Tilburg:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;

- ▶ 13 en 14 oktober 2009 aan de Radboud Universiteit Nijmegen:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied;

- ▶ 21 en 22 oktober 2009 aan de Rijksuniversiteit Groningen:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;

- ▶ 26 en 27 oktober 2009 aan de Universiteit van Amsterdam:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied;

- ▶ 3 en 4 november 2009 aan de Universiteit Twente:
  - masteropleiding Philosophy of Science, Technology and Society;

- ▶ 10 en 11 november 2009 aan de Universiteit Utrecht:
  - bacheloropleiding Wijsbegeerte;
  - masteropleiding Wijsbegeerte.

4.21. Wijsbegeerte aanvullend

De opleidingen Wijsbegeerte van een bepaald Wetenschapsgebied, die door de Erasmus Universiteit Rotterdam, de Radboud Universiteit Nijmegen en de Universiteit Leiden zijn aangeboden, zijn in 2010 aanvullend beoordeeld door de visitatiecommissie Wijsbegeerte. De gesprekken van de commissie met vertegenwoordigers van de opleidingen vonden plaats op 16 april 2010.

5. STATE OF THE ART-RAPPORTEN

5.1. Algemeen

QANU biedt instellingen de gelegenheid om in het kader van een clustervisitatie een commissie te vragen een *state of the art*-rapport te schrijven. Dat is een rapport over de stand van zaken in het universitair onderwijs in een discipline in Nederland. Een *state of the art*-rapport is een afzonderlijk rapport dat geen deel uitmaakt van de beoordelingsrapporten die een commissie produceert. Het speelt geen rol in de procedure die leidt tot heraccreditatie van een opleiding. De instellingen kunnen een commissie vragen om in te gaan op specifieke onderwerpen, vragen of problemen.

QANU hanteert het uitgangspunt dat *state of the art*-rapporten openbaar zijn, maar publiceert de rapporten pas wanneer alle betrokken instellingen daarmee expliciet hebben ingestemd.

Hierna worden de voornaamste bevindingen van de in dit verslagjaar afgeronde *state of the art*-rapporten kort samengevat.

5.2. Wijsbegeerte

De visitatiecommissie Wijsbegeerte, onder voorzitterschap van prof. dr. G.A. den Hartogh, schrijft in haar *state of the art*-rapport dat het in het algemeen goed gaat met het filosofieonderwijs in Nederland. De studentenaantallen nemen gestaag toe en de afgestudeerden vinden binnen een redelijke tijd een baan. De inhoudelijke en didactische kwaliteit van het onderwijs is hoog, docenten wijsbegeerte behoren aan elke universiteit tot de meest gewaardeerde. Aan de opbouw van het onderwijsprogramma, aan werk- en toetsingsvormen en aan studiebegeleiding wordt veel aandacht besteed.

Het is de commissie opgevallen dat de structuur van de opleidingen zoveel beter is doordacht dan vijftien of twintig jaar geleden. Programma's zijn in hoofdlijnen ontworpen vanuit de behoeften van studenten en gericht op een toekomstige beroepsuitoefening.

In de opbouw van de bacheloropleiding kan in grote lijnen overal hetzelfde patroon gezien worden: inleiding, verdieping, specialisatie. Alle opleidingen gaan uit van het centrale belang van onderwijs in de geschiedenis van de filosofie. De ruggengraat van alle wijsgerige programma's aan de Nederlandse universiteiten blijkt het wijsgerig bestuderen en analyseren van teksten uit het heden en het (vaak) verre verleden te zijn. Deze teksten zijn zelden oorspronkelijk in het Nederlands. Gegeven de beperkte talenkennis van studenten vormt dit voor de nauwkeurige interpretatie van de teksten vaak een probleem. Alle opleidingen onderkennen dit probleem en hebben daarvoor oplossingen ontwikkeld, zoals het aanbieden van talencursussen, of de mogelijkheid om teksten in verschillende vertalingen naast elkaar te leggen.

De commissie vindt dat een afgestudeerd filosoof op de hoogte moet zijn van de methoden en theoretische kaders van tenminste één empirische wetenschap. De commissie vindt het daarom wenselijk dat een bacheloropleiding Filosofie verplicht niet-wijsgerige vakken omvat, bij voorkeur in de vorm van een niet-wijsgerige minor.

De studierendementen van de opleidingen filosofie zijn over het algemeen laag. Dit wordt door de opleidingen zelf ook erkend. Er zijn volgens de commissie verschillende redenen waarom die bij filosofie specifiek zo is, waaronder het feit dat er veel dubbelstudenten te vinden zijn en het

feit dat veel studenten met een verkeerd beeld aan de studie beginnen. Opleidingen hebben volgens de commissie slechts beperkte mogelijkheden om de rendementen te verbeteren. De commissie adviseert een samenhangend pakket aan maatregelen:

- ▶ de opleidingen kunnen (meer) structuur aanbrengen in het studieprogramma;
- ▶ zij kunnen overwegen het Bindend Studieadvies in te voeren;
- ▶ zij kunnen stringentere studiebegeleiding toepassen;
- ▶ zij kunnen de sociale cohesie bevorderen bijvoorbeeld door het invoeren van een jaarklassysteem, zodat studenten van een groep elkaar bij de les houden.

5.3. Economie

De visitatiecommissie Economie, onder voorzitterschap van prof. dr. A. van Witteloostuijn, schrijft in haar *state of the art*-rapport dat zij in algemene zin is van mening is dat het onderwijs aan Nederlandse economiefaculteiten van hoog niveau is, ook in internationaal perspectief. Op grond van haar beoordeling van een groot aantal opleidingen vindt de commissie echter dat acht aspecten, in willekeurige volgorde, in de toekomst de nodige aandacht verdienen:

- ▶ De student-stafratio loopt van opleiding tot opleiding sterk uiteen zonder dat een gunstiger verhouding tot uiting komt in een kortere studieduur, hogere rendementen en/of betere resultaten.
- ▶ Ten gevolge van de uiteenlopende student-stafratio's is de mogelijkheid om aandacht te besteden aan onderzoek onevenwichtig verdeeld over (groepen van) opleidingen.
- ▶ Het onderscheid tussen bedrijfskunde en bedrijfseconomie is kunstmatig, ten gevolge waarvan de profilering van gelijkaardige opleidingen verwarring in de hand werkt.
- ▶ De ambigue omgang met praktijkstages gaat vaak gepaard met onwenselijke studievertraging.
- ▶ In enkele opleidingen is de dominantie van de beroepsgroep dermate groot geworden dat binnen faculteiten een tweedeling is ontstaan.
- ▶ De diversiteit van economieopleidingen is enorm, zonder dat de differentiëring voldoende scherp en transparant is uitgewerkt.
- ▶ In veel opleidingen is een conservatieve opvatting van de economische wetenschappen dominant, met vrij weinig ruimte voor andere dan neoklassieke benaderingen.
- ▶ De langere studieduur kan impliceren dat studenten een éénjarige masteropleiding de facto te kort vinden.

Uiteraard is niet elk aspect van evenveel belang voor iedere opleiding of instelling. Dat laat onverlet dat bijna alle opleidingen en instellingen in meer of mindere mate aan deze aspecten zouden moeten werken.

Het algemene oordeel van de commissie over de opleidingen is positief: alle curricula voldoen aan de minimumvereisten van een academische opleiding en in een aantal gevallen heeft de commissie een 'best practice' gezien. In uitzonderlijke gevallen heeft de commissie zelfs praktijken aangetroffen die ook internationaal tot voorbeeld kunnen dienen. De sterkten die de commissie hier graag willen benadrukken, zijn dat (a) het Nederlandse universitaire economieonderwijs in het algemeen van hoog niveau is, met (b) aandacht voor de samenhang met onderzoek, (c) vrijwel overal zorg voor de verdere uitbouw van de infrastructuur rond de verbetering van de onderwijskwaliteit en (d) een adequate organisatie in de sfeer van studentenopvang en -begeleiding. Instellingen kunnen van elkaar leren door kennis te nemen van enkele goede praktijken in de sfeer van 'massale kleinschaligheid', strakke schakelprogramma's, systematische kwaliteitszorg en internationalisering.

Daarnaast brengt de commissie ook enkele aspecten onder de aandacht waarvan zij meent dat die in de nabije toekomst aandacht verdienen:

- ▶ Hoewel de eerste stappen zijn gezet, is het proces van differentiatie nog lang niet voltooid. Zowel op inhoud als vorm is het wenselijk dat instellingen vooral investeren in opleidingen waarmee zij zich in positieve zin van de elkaar beconcurrerende collega's kunnen onderscheiden. Uiteraard is een gemeenschappelijk fundament onvermijdelijk, gezien de gedeelde disciplinaire oriëntatie op de (bedrijfs)economie. Daarbinnen is differentiatie via gespecialiseerde opleidingen die aansluiten bij de (onderzoeks)sterkten van de instelling uitstekend mogelijk, vooral via gerichte masteropleidingen. Binnen bacheloropleidingen moet het brede karakter daarvan worden gewaarborgd.
- ▶ De kwaliteitszorg kan verder worden verbeterd door werk te maken van vooral vakoverstijgende evaluaties, alsmede themagericht en verdiepend onderzoek naar specifieke onderwijsaspecten. Hierbij is systematische dataverzameling en -analyse van evident belang, evenals ruimhartige openbaarmaking van evaluatiegegevens. Zodoende zou de veelgeprezen onderzoeksattitude ook zijn weg vinden naar de eigen onderwijsactiviteiten.
- ▶ De aanloop naar en uitvoering van onderzoeksactiviteiten in de context van scriptieactiviteiten zijn voor verbetering vatbaar. De systematische inbedding van training van alle relevante onderzoeksvaardigheden door het hele curriculum heen kan verder worden versterkt. Daarnaast moeten de scriptievereisten scherper en preciezer worden geformuleerd.
- ▶ Veel opleidingen zijn nog geënt op de oude filosofie van een doorlopend vierjarig programma. Dat leidt tot positieve discriminatie van eigen studenten en tot een teleurgestelde zijnstroom.
- ▶ In veel faculteiten bestaat een dubbele tweedeling tussen academisch georiënteerde en beroepsgerichte opleidingen met een sterke en zwakke onderzoeks-inbedding. Een dergelijke tweedeling is ongewenst.

5.4. Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde

De visitatiecommissie Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde, onder voorzitterschap van prof. dr. ir. L.F. (Ludo) Gelders, schrijft in haar *state of the art*-rapport dat het algemene oordeel over de opleidingen die zij beoordeeld heeft, positief is: alle curricula voldoen aan de (strengere) vereisten van een academische opleiding en in een aantal gevallen heeft de commissie een 'best practice' gezien. De sterkten die de commissie benadrukt, zijn dat (a) het onderwijs in de Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde over het algemeen van hoog niveau is, met (b) aandacht voor de samenhang met onderzoek, (c) vrijwel overal zorg voor de verdere uitbouw van de infrastructuur rond de verbetering van de onderwijskwaliteit, en (d) aandacht voor de meest gepaste onderwijsvormen. Ook de duidelijke focus van de diverse programma's is een positief punt.

Daarnaast brengt de commissie samenvattend enkele aspecten onder de aandacht waarvan zij meent dat die in de nabije toekomst aandacht verdienen:

- ▶ Om recht te doen aan de variëteit van opleidingen dient het domeinspecifieke kader te worden aangescherpt. In het verlengde hiervan kunnen de gemaakte keuzen voor ontwerpobjecten alsmede definities en gebruik van de kernbegrippen processen, systemen, analyse en onderzoek beter worden gearticuleerd.
- ▶ 3TU zou een gemeenschappelijke heldere visie moeten ontwikkelen op de verbanden tussen de verschillende disciplines op basis van een analyse van het onderzoeks- en praktijkveld. Het communiceren van de samenhang van de programma's naar studenten verdient speciale aandacht.
- ▶ De koppeling van het onderwijs met het onderzoek in de bacheloropleidingen kan een stimulans krijgen door studenten eerder te introduceren in wetenschappelijke discussies en

artikelen uit vaktijdschriften. Het Eindhovense model voor de masteropleidingen, met een duidelijke koppeling van de afstudeertrajecten aan de lopende onderzoeksprojecten en waarin een belangrijke rol voor de mentor is weggelegd, geldt als 'best practice'.

- ▶ Kwaliteitsborging van afstudeerscripties: de keuze en afbakening van het onderwerp, de projectmatige begeleiding en opvolging, alsook de beoordeling van het resultaat verdienen bijzondere aandacht. Tevens dient de openbaarheid van de scripties zo goed mogelijk te worden gegarandeerd.
- ▶ De kwaliteitszorg kan verder worden verbeterd door werk te maken van vooral vakoverstijgende evaluaties, alsmede themagericht en verdiepend onderzoek naar specifieke onderwijsaspecten. Hierbij is systematische dataverzameling en -analyse van evident belang, evenals ruimhartige openbaarmaking van evaluatiegegevens. De praktijk in Eindhoven strekt tot aanbeveling.
- ▶ De positie van de examencommissies werd recent versterkt (via WHW en VB). De faculteiten en de examencommissies dienen zich aan deze nieuwe voorschriften aan te passen.
- ▶ De internationalisering slaat zowel op studenten als op stafleden. Met betrekking tot de studenten verdienen zowel de uitgaande als de inkomende studenten bijkomende aandacht. Het inbouwen van instroommogelijkheden in bestaande programma's is een uitdaging. Het faciliteren van deelname aan buitenlandse programma's vraagt eveneens een aantal maatregelen met betrekking tot programmastructuren. Ook het faciliteren van taal- en cultuurverschillen is belangrijk. Delft loopt hierin duidelijk voorop, en kan als voorbeeld dienen.
- ▶ Met betrekking tot het vaststellen van de gewenste competenties lijkt een verbetering van de samenwerking met het afnemend veld mogelijk. De commissie beschouwt de Twentse adviesraad als 'best practice'.
- ▶ Een bijzonder aandachtspunt voor verbetering is de aandacht voor de studierendementen. De invoering van de harde knip is een toe te juichen ontwikkeling. Die dient echter gepaard te gaan met gepaste controle op het ingangsniveau en de systematische bewaking en bijsturing van studielast en studievoortgang. De commissie adviseert de studielast beter te spreiden door het aanbieden van tussentijdse toetsen en opdrachten. Het Eindhovense studiecontract en het Twentse 'leren leren' project vindt de commissie nastrevenswaardige initiatieven.

5.5. Biologie

De visitatiecommissie Biologie, onder voorzitterschap van prof. dr. J.W. Kijne, stelt in haar *state of the art*-rapport dat kennis van biologie, van het levende systeem, deel uitmaakt van de algemene ontwikkeling. Dat wordt onderstreept door het maatschappelijke belang van het vakgebied (de gezondheidszorg, de voedselvoorziening, en het verantwoord beheer van onze planeet) en door de steeds grotere rol van biologische concepten in onderwijs en onderzoek, niet alleen van bètafaculteiten, maar ook van alfa- en gammafaculteiten. Onderzoek naar het levende systeem vraagt om samenwerking in multidisciplinaire teams, met een toenemend belang van kwantitatieve biologie. Dit rapport vraagt aandacht voor:

- ▶ een brede invulling van de biologie binnen de instelling; eenzijdig ingevuld verliest de biologie haar betekenis;
- ▶ stimulering van multidisciplinaire samenwerking met biologen in bèta- en andere faculteiten, waarbij de ontwikkeling van de zgn. Nieuwe Biologie zichtbaar wordt gemaakt in een facultair hooglerarenplan;
- ▶ een goede strategische positie van de biologie binnen de instelling, ondersteund door een landelijk afgestemd en transparant financieel verdeelmodel, dat door alle betrokkenen als redelijk wordt ervaren en waarin middelen voor onderwijs slagvaardig kunnen worden ingezet;

- ▶ een brede bagage van vwo-leraren biologie, en voor de rol van de biologie in de algemene ontwikkeling van vwo-leerlingen;
- ▶ een professionele en geïntegreerde aanpak van de thematiek rondom biologie en samenleving, waarbij de financiering niet afhankelijk is van variabele budgetten binnen afzonderlijke opleidingen.

6. ONDERZOEKSBEOORDELINGEN

6.1. Algemeen

De volgende paragrafen vermelden de onderzoeksbeoordelingen die door QANU in opdracht zijn uitgevoerd en in het verslagjaar zijn afgerond. De rapporten zijn te vinden op de website van QANU. De commissiesamenstellingen zijn opgenomen in bijlage 3. Omdat de commentaar- en acceptatieprocedures soms veel tijd in beslag nemen, zullen de rapporten van enkele onderzoeksbeoordelingen die in 2010 plaatsvonden, pas in 2011 worden gepubliceerd.

6.2. Earth Sciences

Een internationale beoordelingscommissie onder voorzitterschap van prof. dr. W. Mook, emeritus hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen, heeft een externe beoordeling uitgevoerd van de instituten en programma's op het gebied van Earth Sciences. De bezoeken vonden plaats op 9 tot en met 12 maart 2009. De volgende onderzoeksprogramma's zijn beoordeeld:

- ▶ Technische Universiteit Delft:
  - Applied Geology;
  - Applied Geophysics and Petrophysics;
  - Geo-Engineering;
  - Petroleum Engineering;

- ▶ Vrije Universiteit Amsterdam:
  - Solid Earth Processes;
  - Lithosphere Processes, Sedimentary Basin Systems and Tectonic Topography;
  - Geochemical Cycles;
  - Sedimentology and Marine Geology;
  - Paleoclimate and Environmental Change;
  - Exchange processes and feedbacks between atmosphere, biosphere and geosphere;

- ▶ Universiteit Utrecht:
  - Landscape functioning, Geocomputation and Hydrology;
  - Coastal and Fluvial Systems and Global Change;
  - Geodynamics of the Solid Earth;
  - Climate and Environment.

6.3. Teacher Training Research

Een internationale commissie onder leiding van voorzitter prof. dr. J. Lowyck van de Katholieke Universiteit Leuven heeft de instituten en onderzoeksprogramma's op het gebied van Teacher Training Research beoordeeld. De commissie heeft van 16 tot en met 20 november 2009 vijf instellingen bezocht en daarbij de volgende onderzoeksprogramma's beoordeeld:

- ▶ Rijksuniversiteit Groningen:
  - Teaching and Teacher Education;

- ▶ Universiteit Utrecht:
  - Research programme of the Freudenthal Institute for Science and Mathematics Education;
- ▶ Universiteit van Amsterdam:
  - Skills related to knowledge acquisition in secondary education;
- ▶ Vrije Universiteit Amsterdam:
  - Knowledge Development between Theory and Practice;
- ▶ Universiteit Leiden:
  - The Knowledge Base of Teaching.

6.4. Sanquin Plasma Proteins

Een internationale beoordelingscommissie onder leiding van prof. dr. Frits R. Rosendaal, Leiden University Medical Center, heeft de kwaliteit van het onderzoeksprogramma beoordeeld. Op 13-14 oktober 2009 heeft deze commissie een bezoek gebracht aan het Sanquin Department of Plasma Proteins. De rapporten voor Sanquin zijn niet openbaar.

6.5. Applied Mathematics 3TU

Een internationale beoordelingscommissie onder leiding van prof. dr. Henk van der Vorst, emeritus hoogleraar van de Universiteit Utrecht, heeft een externe beoordeling van de instituten en de onderzoeksprogramma's op het gebied van Applied Mathematics uitgevoerd. Van woensdag 9 tot en met zaterdag 12 september 2009 heeft de commissie de instellingen bezocht. Daarbij zijn de volgende onderzoeksprogramma's beoordeeld:

- ▶ Technische Universiteit Delft:
  - Analysis;
  - Computational Science and Engineering;
  - Probability, Risk and Statistics;
- ▶ Universiteit Twente:
  - Applied Analysis and Computational Science;
  - Deterministic and Stochastic Systems Theory;
  - Stochastics and Operations Research;
- ▶ Rijksuniversiteit Groningen:
  - Computational Science and Numerical Mathematics;
- ▶ Technische Universiteit Eindhoven:
  - Applied Analysis and Scientific Computing;
  - Statistics, Probability and Operations Research;
  - Discrete Mathematics and Applications.

6.6. RIVM Centrum voor Infectieziektenbestrijding

Een internationale commissie onder leiding van prof. R. A. Anderson, hoogleraar Infectious Disease Epidemiology, School of Public Health, Imperial College London, heeft een externe

beoordeling uitgevoerd van het onderzoek van het Centrum voor Infectieziektenbestrijding (CIb) te Bilthoven. De rapporten voor het RIVM zijn niet openbaar.

6.7. Chemical Engineering 3TU

Een internationale commissie onder leiding van prof. dr. F. De Schryver, emeritus hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Leuven, heeft een externe beoordeling van de instituten en onderzoeksprogramma's op het gebied van Chemical Technology uitgevoerd. De commissie heeft van 19 tot en met 24 april 2009 de drie technische universiteiten bezocht en heeft daarbij de volgende programma's beoordeeld:

- ▶ Technische Universiteit Delft:
  - Department of Biotechnology;
  - Department of Chemical Engineering;
  - Department of Multi-Scale Physics;
- ▶ Universiteit Twente:
  - Discipline of Chemical Engineering;
- ▶ Technische Universiteit Eindhoven:
  - Department of Chemical Engineering and Chemistry.

6.8. Biomedical Engineering, Technische Universiteit Eindhoven

Een internationale commissie onder leiding van prof. dr. N. Westerhof, emeritus hoogleraar aan de Vrije Universiteit, heeft een externe beoordeling van de faculteit en zeven onderzoeksprogramma's op het gebied van Biomedical Engineering aan de Technische Universiteit Eindhoven uitgevoerd. De commissie heeft op 8 en 9 april 2010 de technische universiteit bezocht en heeft daarbij de volgende programma's beoordeeld:

- ▶ Macro-Organic Chemistry;
- ▶ Biomedical Image Analysis;
- ▶ Biomedical NMR;
- ▶ BioModeling and Bioinformatics;
- ▶ Cardiovascular Biomechanics;
- ▶ Orthopaedic Biomechanics;
- ▶ Soft Tissue Biomechanics & Tissue Engineering.

6.9. Law

Een internationale commissie onder leiding van prof. dr. A. Koers, heeft het rechtswetenschappelijk onderzoek in Nederland beoordeeld. Deze onderzoeksvisitatie is georganiseerd door de Faculteit der Rechtsgeleerheid van de Vrije Universiteit Amsterdam. QANU heeft ondersteuning verleend bij het schrijven van het rapport. De volgende faculteiten hebben aan deze onderzoeksvisitatie deelgenomen:

- ▶ Erasmus Universiteit Rotterdam, Erasmus School of Law;
- ▶ Universiteit Maastricht, Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- ▶ Radboud Universiteit Nijmegen, Faculteit der Rechtsgeleerdheid;

- ▶ Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Rechtsgeleerdheid;
- ▶ Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- ▶ Universiteit Utrecht, Faculteit Recht, Economie en Organisatie;
- ▶ Universiteit van Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid;
- ▶ Universiteit van Tilburg, Faculteit Rechtsgeleerdheid;
- ▶ Vrije Universiteit Amsterdam, Faculteit der Rechtsgeleerdheid.

In de periode 19 tot en met 23 oktober 2009 heeft de commissie alle onderzoeksgroepen en instituten gesproken. Het rapport is op 9 juli 2010 gepresenteerd.

6.10. Innovation and Entrepreneurship IGS-UT

Een internationale commissie onder leiding van prof. dr. Hans-Georg Gemünden, Technische Universität Berlin, heeft een externe beoordeling van het onderzoeksprogramma 'Innovation & Entrepreneurship' van het Institute for Innovation and Governance Studies (IGS) aan de Universiteit Twente uitgevoerd. De commissie heeft op 29 oktober 2009 de universiteit bezocht.

6.11. Technology, Management, Policy and Industrial Engineering 3TU

Een international commissie onder leiding van prof. dr. A. Ringeling (emeritus hoogleraar Erasmus Universiteit Rotterdam) heeft de volgende onderzoeksprogramma's beoordeeld:

- ▶ Universiteit Twente:
  - Operational Methods for Production and Logistics;
  - Information Systems and Change Management;
  - Finance & Accounting;
- ▶ Technische Universiteit Eindhoven
  - Human Performance Management;
  - Information Systems (IS);
  - New Product Development Processes;
  - Production, Maintenance, Materials Coordination & Transportation;
  - Philosophy of Technology: Ethics and Epistemology of Innovation;
  - Psychology of Human-Technology Interaction;
  - Technology Flows, the Knowledge Economy and Economic Performance;
  - Modern Societies in Transition;
  - System Innovations and Sustainability Transitions;
- ▶ Technische Universiteit Delft:
  - Innovation Systems;
  - Multi-actor systems;
  - Next Generation Infrastructures (NGInfra);
  - Risk and design;
  - Philosophy of Technology, Design, and Values.

Het bezoek aan de onderzoeksinstituten vond plaats van 20 tot en met 23 september 2010.

6.12. Evaluatie Kenniscentrum Innovatie, Energie en Productrealisatie

Een commissie onder leiding van prof. dr. Ph. Lataire, Vrije Universiteit Brussel, heeft het onderzoek van het Kenniscentrum beoordeeld. Het bezoek aan het kenniscentrum vond plaats op 23 en 24 november 2010. Het rapport is aan het College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam aangeboden op 21 januari 2011.

7. OVERIGE WERKZAAMHEDEN EN DIENSTEN

7.1. Algemeen

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de overige werkzaamheden en diensten die QANU heeft uitgevoerd en die in het verslagjaar zijn afgerond.

7.2. VUmc Compas tussentijdse globale toetsing

QANU heeft op verzoek van het VU medisch centrum (VUmc) een tussentijdse globale toetsing uitgevoerd van het vernieuwde medisch curriculum VUmc Compas. De doelstellingen van deze externe toetsing waren: suggesties doen voor verbetering en vaststellen of er aandachtspunten zijn wanneer de curricula langs de externe criteria voor accreditatie en de domeinspecifieke eisen (o.a. het Raamplan) worden gelegd. Het rapport over VUmc Compas is in 2009 afgerond. In 2010 heeft overleg plaatsgevonden over opvolging van enkele aanbevelingen.

7.3. Trainingen en workshops over het schrijven van zelfevaluatierapporten

Zelfevaluatierapporten spelen een belangrijke rol in visitaties. De auteurs van deze rapporten hebben niet altijd een goed beeld van de eisen en verwachtingen die gelden. Mede daardoor is de kwaliteit van een zelfevaluatierapport vaak voor verbetering vatbaar. QANU verzorgt trainingen en workshops voor medewerkers van universiteiten, faculteiten en/of opleidingen die gericht zijn op de verbetering van de kwaliteit van de zelfevaluaties. In het verslagjaar heeft QANU trainingen en workshops verzorgd voor:

- ▶ de Universiteit van de Nederlandse Antillen (UNA);
- ▶ het Departement Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht;
- ▶ het departement Bestuurs- en Organisationswetenschap (USBO) van de Universiteit Utrecht;
- ▶ de Open Universiteit;
- ▶ de medische en biomedische opleidingen van het Universitair Medisch Centrum Utrecht.

7.4. Training stelsel Academie Verloskunde (AVAG) 2010

QANU heeft twee workshops verzorgd voor de Academie Verloskunde Amsterdam Groningen (AVAG), die gewijd waren aan de hoofdlijnen van het nieuwe accreditatiestelsel voor het hoger onderwijs en aan de specifieke eisen die in het kader van een visitatie worden gesteld aan een wetenschappelijke opleiding.

7.5. Training SBO nieuw accreditatiestelsel

QANU heeft in 2009 een bijdrage geleverd aan een leergang van het Studiecentrum voor Bedrijf en Overheid (SBO) die gewijd was aan het nieuwe accreditatiestelsel: Werken met het nieuwe Accreditatiestelsel in het Hoger Onderwijs. Het thema van de sessie die QANU verzorgd heeft, was getiteld: Visitatie van een wetenschappelijke opleiding: ervaringen uit de praktijk. De module waarvan de bijdrage van QANU deel uitmaakte, vond plaats op 25 november 2010.

7.6. Ondersteuning voorbereiding dossier Toets Nieuwe Opleiding

QANU heeft ondersteuning geleverd bij de samenstelling van een dossier voor de aanvraag van een toets nieuwe opleiding (TNO) voor de opleiding Management en Economie van het Instituut Bestuurskunde van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden. QANU heeft meegewerkt aan de samenstelling van het dossier voor de macrodoelmatigheidstoets en aan de opzet van het bachelorprogramma. De ondersteuning is afgerond op het moment dat duidelijk werd dat er geen nieuwe opleiding zou worden toegelaten.

7.7. Proefvisitatie opleidingen Recht van de Universiteit van de Nederlandse Antillen

QANU heeft ondersteuning verleend bij een proefvisitatie van de opleidingen Recht van de Universiteit van de Nederlandse Antillen. Het doel van de proefvisitatie was 'oefenen voor de visitatie'. Alle onderdelen die bij de 'echte' visitatie aan de orde komen, zijn ook tijdens de proefvisitatie de revue gepasseerd. QANU heeft de door de Universiteit van de Nederlandse Antillen samengestelde commissie, onder voorzitterschap van prof. mr. E.H. Hondius, ondersteund en zorggedragen voor de rapportage, waarin het format van een 'gewone' visitatie is gevolgd, met dien verstande dat in de rapportage de nadruk is gelegd op de aanbevelingen die de commissie aan de opleidingen wil meegeven. De proefvisitatie heeft plaatsgevonden op 26 en 27 april 2010.

7.8. Beoordeling Exameninstututen Financiële Dienstverlening

In vervolg op de organisatie van de beoordeling van de exameninstututen voor de financiële dienstverlening die QANU in 2008 en 2009 voor het College Deskundigheidsbevordering Financiële Dienstverlening heeft uitgevoerd, heeft QANU in 2010 de beoordeling van de exameninstututen van Fontys Hogescholen en Hogeschool inHolland afgerond. Deze instututen zijn niet beoordeeld op basis van de accreditatiekaders van de NVAO, maar op basis van criteria en richtlijnen van het CDFD.

De door het CDFD erkende exameninstututen dienen tevens periodiek te rapporteren over hun werkzaamheden. Het CDFD kan op deze wijze vroegtijdig tekortkomingen in de werkzaamheden opsporen. QANU draagt er zorg voor dat de periodieke rapportages geleverd worden en stelt een samenvattend overzicht samen.

7.9. Samenvatting beoordelingsrapporten voor het CDFD

In 2010 heeft QANU, op verzoek van het CDFD, een samenvatting gemaakt van de beoordelingsrapporten die zij in 2009 heeft opgesteld ten behoeve van de verslaggeving aan het Ministerie van Financiën.

7.10. Audits huisartsenopleidingen

QANU levert sinds enkele jaren een bijdrage aan de audits van de huisartsopleidingen in Nederland die worden georganiseerd vanuit het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). QANU levert voor elke audit een auditdeskundige die optreedt als voorzitter van het auditteam, die bewaakt dat er volgens de criteria en richtlijnen van de Permanente Audit Kwaliteit Huisartsopleiding (PAUKH) gewerkt wordt en die zorg draagt voor de rapportage. De

rapportages worden formeel vastgesteld door een onafhankelijke commissie van de NHG Praktijk Accreditering b.v. (NPA). In 2010 hebben vier audits plaatsgevonden: twee basisaudits en twee thema-audits.

7.11. NKCO Nederlands Kwaliteitscentrum Onderwijs

De stichting Nederlands KwaliteitsCentrum Onderwijs (NKCO) zet zich in om de kwaliteit van het Voortgezet Onderwijs (VO) te verbeteren. NKCO heeft een werkwijze ontwikkeld die is gebaseerd op de aanpak van QANU.

NKCO hanteert een werkwijze, waarbij onafhankelijkheid en veiligheid vooropstaan. Net als QANU kiest zij voor het organiseren van een dialoog tussen de school en onafhankelijke deskundigen die samen met de school worden geselecteerd. Dit zijn open, opbouwende en inhoudelijke gesprekken met als uitgangspunt de doelstellingen en context van de school zelf. De deskundigen evalueren hoe de school invulling geeft aan haar eigen doelstellingen en geven hierbij desgewenst suggesties voor verbeteringen.

NKCO rapporteert over de uitkomsten van de evaluatie. De resultaten kunnen gebruikt worden voor het afleggen van verantwoording over de onderwijskwaliteit aan derden, zoals aan ouders of de Inspectie van het Onderwijs. Het hoofddoel is dat de school de resultaten gebruikt om intern verbeteringen door te voeren en daarmee haar kwaliteit te verhogen.

8. JAARREKENING

8.1 Algemeen

Het verslagjaar is afgesloten met een positief resultaat van € 23.393 voor belastingen, terwijl voor het jaar 2010 een positief resultaat was begroot van € 263.000. Het verschil tussen de begroting en de realisatie is te verklaren doordat

Conform de statuten zal het resultaat na belastingen worden toegevoegd aan de algemene reserve van de stichting.

8.2 Balans

	<u>31-12-2010</u>	<u>31-12-2009</u>
ACTIVA		
1. Materiële vaste activa	€ 34.866	€ 37.956
Totaal vaste activa	<u>€ 34.866</u>	<u>€ 37.956</u>
2. Onderhanden werk	€ 236.491	€ 99.221
3. Vorderingen	€ 264.002	€ 621.282
4. Liquide middelen	€ 969.386	€ 693.536
Totaal vlottende activa	<u>€ 1.469.879</u>	<u>€ 1.414.039</u>
Totaal activa	<u>€ 1.504.745</u>	<u>€ 1.451.995</u>
PASSIVA		
5. Eigen vermogen	<u>€ 1.086.337</u>	<u>€ 1.066.822</u>
6. Kortlopende schulden	<u>€ 418.408</u>	<u>€ 385.173</u>
Totaal passiva	<u>€ 1.504.745</u>	<u>€ 1.451.995</u>

8.3 Winst- en verliesrekening

	<u>Realisatie</u> 2010	<u>Begroting</u> 2010	<u>Realisatie</u> 2009
OPBRENGSTEN			
7. Projectinkomsten	€ 2.100.691	€ 2.749.000	€ 2.055.624
8. Overige baten	<u>€ 7.834</u>	<u>€ 15.000</u>	<u>€ 15.601</u>
Netto-omzet (A)	<u>€ 2.108.525</u>	<u>€ 2.764.000</u>	<u>€ 2.071.225</u>
KOSTEN			
9. Externe projectkosten	<u>€ 657.317</u>	<u>€ 825.000</u>	<u>€ 702.070</u>
10. Personele kosten	<u>€ 1.043.852</u>	<u>€ 1.271.000</u>	<u>€ 907.951</u>
11. Overige bedrijfskosten			
Bestuur	€ 70.069	€ 78.000	€ 68.050
ENQA-Review	€ 34.851	€ 0	€ 0
Huisvesting	€ 96.432	€ 100.000	€ 93.919
Bureau	€ 33.535	€ 55.000	€ 36.870
Algemeen	€ 134.867	€ 140.000	€ 143.427
Afschrijving	<u>€ 20.876</u>	<u>€ 32.000</u>	<u>€ 28.433</u>
Totaal overige bedrijfskosten	<u>€ 390.630</u>	<u>€ 405.000</u>	<u>€ 370.699</u>
Totaal kosten (B)	<u>€ 2.091.799</u>	<u>€ 2.501.000</u>	<u>€ 1.980.720</u>
Bedrijfsresultaat (A – B)	€ 16.726	€ 263.000	€ 90.505
12. Financiële baten en lasten	€ 5.107	€ 0	€ 7.962
13. Diverse baten en lasten	<u>€ 1.560</u>	<u>€ 0</u>	<u>€ 20.353</u>
Resultaat voor belasting	€ 23.393	<u>€ 263.000</u>	€ 118.820
Vennootschapsbelasting	<u>- € 3.878</u>		<u>- € 1.939</u>
Resultaat na belasting, toevoeging algemene reserve	<u>€ 19.515</u>		<u>€ 116.881</u>

BIJLAGEN

Bijlage 1: Samenstelling van het bestuur

Het bestuur van QANU bestaat uit:

Drs. J.G.F. (Jan) Veldhuis (voorzitter)

Voorzitter Raad van Toezicht NUFFIC (Nederlandse Organisatie voor Internationale Ontwikkeling in het Hoger Onderwijs), Den Haag; lid Raad van Advies NIOD (Nederlands Instituut voor Oorlogdocumentatie), Amsterdam; lid Raad van Toezicht Roosevelt Study Center, Middelburg; voorzitter Raad van Toezicht Stichting Carmelcollege, Hengelo; voorzitter Raad van Toezicht Diakonessen(zieken)huis Utrecht-Zeist-Doorn; oud-directeur-generaal Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en oud-inspecteur-generaal van het onderwijs (1979-1986); oud-voorzitter College van Bestuur Universiteit Utrecht (1986-2003); oud-voorzitter Nederlands-Amerikaanse Fulbright Commissie, Amsterdam (1985-2001); oud-lid Raad van Toezicht TNO (Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek), Delft (2003-2008); oud-voorzitter twee ministeriële profielcommissies voortgezet onderwijs; oud-lid Evaluatiecommissie Australian National University; oud-lid Commissie Evaluatie KNAW; oud-lid Auditcommissie Universiteit Gent.

Prof. ir. K.F. (Karel) Wakker (vice-voorzitter)

Hoogleraar Astrodynamica en Geodynamica, Faculteit Luchtvaart- en Ruimtevaarttechniek, Technische Universiteit Delft; oud-algemeen directeur SRON (Netherlands Institute for Space Research); oud-rector magnificus Technische Universiteit Delft.

Mevrouw drs. M.F. (Greetje) van den Bergh

Voorzitter Nationale UNESCO Commissie, lid van Commissie Nationaal Plan Toekomst Onderwijswetenschappen (NPTO), lid Erkenningcommissie Hoger Onderwijs Vlaanderen, lid Committee of External Evaluation of the University of Luxembourg, oud-vicevoorzitter College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam, oud-hoofdinspecteur Hoger Onderwijs, lid voorbereidingscommissie accreditatie (commissie-Franssen).

Mr. P.W. (Piet) de Kam

Adviseur bij het Expertise Centrum, bureau voor informatiseringsadviezen aan de overheid, lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Gezondheidscentra Zoetermeer, secretaris/ penningmeester van het Belasting- en Douanemuseum.

Prof. dr. D.M.S. (Dirk) Van Damme

Hoofd van CERI (Centre for Educational Research and Innovation) in het Directoraat voor Onderwijs van OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) in Parijs, hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit Gent, België, oud-algemeen directeur Vlaamse Interuniversitaire Raad, oud-kabinetschef van de minister van onderwijs in Vlaanderen.

Bijlage 2: Medewerkers in 2010

Staf

mr. C.J. (Chris) Peels
directeur

Chris Peels (1948) is, na het behalen van zijn doctoraalexamen Nederlands Recht aan de Rijksuniversiteit Groningen, zijn loopbaan begonnen als stafjurist bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Vervolgens heeft hij verschillende functies bij de Technische Universiteit Delft vervuld, o.a. bij Juridische en Bestuurlijke Zaken, waarnemend secretaris-beheerder van de faculteit Technische Wiskunde en Informatica en directeur Personeel en Organisatie. Bij de Universiteit Utrecht is hij directeur van de faculteit Scheikunde en projectleider functieordenen geweest. Bij Connexion was hij directeur Human Resources en daarna heeft hij interim-opdrachten uitgevoerd. Vanaf 2004 is hij directeur van QANU.

drs. S. (Sietze) Looijenga
plaatsvervangend directeur

Sietze Looijenga (1963) heeft Nederlandse Taal- en Letterkunde gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na zijn afstuderen heeft hij verschillende functies vervuld aan diezelfde universiteit: hij was Onderzoeker in Opleiding, studieadviseur, secretaris-subbeheerder aan de Faculteit der Letteren en coördinator van de onderzoeksschool Behavioural and Cognitive Neurosciences. In 1999 verruilde hij Groningen voor Berlijn, waar hij aan de Freie Universität Berlin, Duitsland, werkte als manager van het Thematic Network Project in the Area of Languages, een door de Europese Commissie gefinancierd project waaraan rond de 100 universiteiten en hogescholen uit heel Europa bijdroegen. Van eind 2001 tot begin 2003 werkte hij als ICT-verantwoordelijke voor het Talencentrum van de Universiteit Gent, België. In 2003 keerde hij terug naar Nederland. In maart 2003 trad hij in dienst van de VSNU als projectleider Kwaliteitszorg. Sinds april 2010 is hij naast projectleider ook plaatsvervangend directeur van QANU.

S. (Sanderijn) de Vries
coördinator bedrijfsvoering

Sanderijn de Vries (1971) is haar loopbaan begonnen als projectmedewerker bij de Raad Overgangsregeling Gezondheidszorgpsychologen (ROG). Hierna is zij assistent-manager bedrijfsvoering geweest bij de vakgroep privaatrecht van de faculteit Rechtsgeleerdheid van de Universiteit Utrecht. Na een korte onderbreking van haar loopbaan ten behoeve van studie is zij heringetreden als stafmedewerker van het bureau van de European Network of Occupational Therapy van de Hogeschool van Amsterdam. Vanaf 2006 is zij werkzaam voor QANU, per 1 september 2008 als coördinator bedrijfsvoering. Sanderijn volgt een bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid met een minor op het gebied van Managementwetenschappen aan de Open Universiteit Nederland.

Secretariaat

mr. N. (Nathalie) Pasveer

Nathalie Pasveer (1981) is in 1999 begonnen aan de doctoraalstudies Nederlands recht en Franse taal- en letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen Nederlands recht is zij haar loopbaan begonnen als juridisch medewerker en vervolgens in augustus 2005 als advocaat-stagiaire in het arrondissement Utrecht. Na het behalen van haar stageverklaring in augustus 2008 heeft zij besloten om haar studie Franse taal- en letterkunde weer op te pakken. Zij verwacht aan het einde van 2010 haar bachelor Franse taal- en letterkunde te behalen. Vanaf januari 2009 is zij werkzaam bij QANU als hoofd van het secretariaat.

Bettine Leverink (1983) is in 1999 begonnen met de opleiding Secretaresse aan Schoevers College en stroomde vervolgens door naar de opleiding Directiesecretaresse/Managementassistent en naar Schoevers Hogeschool, waar zij de opleiding Office management heeft afgerond. Tijdens en na haar studie heeft zij voor verschillende commerciële bedrijven en voor de overheid gewerkt. Zij werkt sinds september 2010 voor QANU.

Het secretariaat wordt ondersteund door:

T.R. (Tessa) Wouda

Tessa Wouda (1987) werkt in deeltijd bij QANU en houdt zich bezig met agendabeheer. Daarnaast verricht zij secretariële werkzaamheden in het Diaconessenhuis in Utrecht. Afgelopen jaar heeft ze ook onderzoek in het Diaconessenhuis gedaan en daarmee haar bachelor Bestuurs- en Organisationswetenschap aan de Universiteit Utrecht (UU) behaald. In september 2010 start ze met de master Organisatie, Verandering en Management aan de UU. Naast haar studie houdt Tessa zich ook graag bezig met de Europese studentenpolitiek.

Projectleiders

dr. B.M. (Barbara) van Balen

Barbara van Balen (1955) is opgeleid als onderwijskundige aan de Universiteit Utrecht en is verbonden geweest aan het bureau Onderzoek en Ontwikkeling van het Onderwijs aan diezelfde universiteit, waar zij zich bezig hield met evaluaties van onderwijs. Daarna werd zij coördinator onderwijs aan de faculteit Psychologie van de Universiteit van Amsterdam, vervolgens beleidsmedewerker emancipatiezaken en hoofd van het servicebureau positieve actie aan de Universiteit van Amsterdam. Zij is manager geweest van een onderzoeksinstituut voor genderstudies en directeur van een steunpunt voor welzijnswerk. In 2001 promoveerde zij op een onderzoek naar de positie van vrouwen aan de universiteit. Vanaf 2004 heeft zij diverse freelance opdrachten uitgevoerd, waaronder verschillende opdrachten voor QANU. Vanaf mei 2010 is zij in dienst van QANU.

drs. R.D. (Roel) Bennink

Roel Bennink (1948) is projectleider en coördinator onderzoeksbeoordelingen. Hij is sinds 1993 secretaris geweest van een groot aantal onderzoeksbeoordelingen en onderwijsvisities. In 2010 liepen onder meer de QANU-onderzoeksbeoordelingen Sociology, Mechanical Engineering, Earth Sciences, Humanistics, Chemical Technology, Veterinary Science, Teacher Training Research, Astronomy. Vóór de oprichting van QANU in 2004 was hij beleidsmedewerker bij de VSNU, met aandachtsgebieden bekostiging, informatiebeleid en kwaliteitszorg. Hij heeft academische titels in Rechten, Engelse Taal- en Letterkunde en Sociologie.

dr. M.J.V. (Meg) Van Bogaert

Meg Van Bogaert (1975) heeft na haar studie Farmacie de postdoctorale opleiding tot apotheker gevolgd. Na kort als projectapotheker in het ziekenhuis te hebben gewerkt, is ze onderzoek gaan doen aan de Faculteit Farmaceutische Wetenschappen in Utrecht. In 2006 is ze gepromoveerd in de psychofarmacologie met als titel van haar proefschrift: Predisposed to Anxiety: Involvement of 5-HT1A and GABAA receptors. Daarna heeft ze als regulatory affairs manager kennis opgedaan van de farmaceutische industrie bij een grote generieke geneesmiddelenfabrikant. Ook heeft ze gewerkt als programmasecretaris bij ZonMW, de Nederlandse Organisatie voor Gezondheidsonderzoek en Zorginnovatie, op de onderwerpen Alternatieven voor Dierproeven en Systeembioologie. Sinds december 2008 werkt zij als projectleider bij QANU.

drs. M. (Trees) Graas

Trees Graas (1981) heeft Geschiedenis gestudeerd aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen in de Nieuwste Geschiedenis, heeft zij gewerkt als studieadviseur aan de Faculteit der Letteren van de Vrije Universiteit Amsterdam, en als teammanager van een curriculumproject aan diezelfde faculteit. Tevens was zij betrokken bij een aantal kleinschalige onderzoeksprojecten. Vervolgens is zij een aantal jaren studieadviseur en onderwijscoördinator geweest aan de faculteiten Wijsbegeerte en Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam. Sinds november 2010 is zij projectleider bij QANU.

drs. S. (Sietze) Looijenga

Sietze Looijenga (1963) heeft Nederlandse Taal- en Letterkunde gestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na zijn afstuderen heeft hij verschillende functies vervuld aan diezelfde universiteit: hij was Onderzoeker in Opleiding, studieadviseur, secretaris-subbeheerder aan de Faculteit der Letteren en coördinator van de onderzoeksschool Behavioural and Cognitive Neurosciences. In 1999 verruilde hij Groningen voor Berlijn, waar hij aan de Freie Universität Berlin, Duitsland, werkte als manager van het Thematic Network Project in the Area of Languages, een door de Europese Commissie gefinancierd project waaraan rond de 100 universiteiten en hogescholen uit heel Europa bijdroegen. Van eind 2001 tot begin 2003 werkte hij als ICT-verantwoordelijke voor het Talencentrum van de Universiteit Gent, België. In 2003 keerde hij terug naar Nederland. In maart 2003 trad hij in dienst van de VSNU als projectleider Kwaliteitszorg. Sinds april 2010 is hij naast projectleider ook plaatsvervangend directeur van QANU.

drs. L.M. (Linda) te Marvelde

Linda te Marvelde (1976) heeft Engelse Taal- en Letterkunde gestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam. Na het behalen van haar doctoraalexamen heeft zij verschillende functies bij de Universiteit van Amsterdam vervuld. Ze was o.a. projectmedewerker bij de samenwerkingsorganisatie UvA-HvA (universiteit–hogeschool) en beleidsmedewerker bij de afdeling Academische Zaken. In 2007 verliet zij de universitaire wereld om projectleider te worden bij het Wereld Kanker Onderzoek Fonds. In juni 2010 is zij teruggekeerd naar het veld van het hoger onderwijs als projectleider bij QANU.

dr. N.L.C. (Natalie) Stevens

Natalie Stevens (1977) heeft aan de Universiteit Leiden Griekse en Latijnse Taal en Cultuur gestudeerd. Aan deze universiteit vervulde zij tevens een student-assistentschap bij de Faculteit der Archeologie. Na het behalen van haar doctoraal examen werkte zij enige tijd als leraar klassieke talen aan het Gymnasium Felisenum in Velsen-Zuid. Vervolgens is zij aan de Universiteit van Amsterdam gepromoveerd in de Geesteswetenschappen op een nieuwe, archeologische, macro- en microkosmische analyse van Etruskische goden, heiligdommen en culten. Natalie is op 16 maart 2010 als projectleider in dienst getreden.

drs. M.M. (Melissa) Truijens

Melissa Truijens (1979) hield zich al tijdens haar studie Geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam bezig met onderwijsbeleid en -kwaliteit. Na het behalen van haar doctoraalexamen ging ze bij de Faculteit der Geesteswetenschappen aan de slag als beleidsmedewerker Onderwijs. Vanaf 1 oktober 2010 is zij vanuit deze faculteit gedetacheerd geweest als projectleider bij QANU.

N.M. (Nikki) Verseput MSc

Nikki Verseput (1985) is in 2009 afgestudeerd aan de Faculteit Gedragwetenschappen van de Universiteit Twente. Zij heeft daar de bacheloropleiding Educational Design, Management and Media en de masteropleiding Educational Science Technology gevolgd. Zij is afgestudeerd bij de vakgroep Curriculumontwerp & Onderwijsinnovatie met een ontwerpgericht onderzoek naar kwaliteitszorg. Naast haar studie heeft zij op verschillende terreinen onderwijskundig werk verricht, waaronder het schrijven van een adviesrapport over de implementatie van een elektronische leeromgeving, het ontwikkelen van module coaching, en het in kaart brengen van evaluatiemethoden voor competentiegericht onderwijs. Daarnaast heeft zij in 2010 gewerkt als student-assistent bij de vakgroep Curriculum & Onderwijsinnovatie van de Universiteit Twente. Sinds 2010 is zij als projectleider werkzaam bij QANU.

Freelance projectleiders:

mw. drs. T. (Titia) Buising
dhr. drs. P. (Peter) van Drunen
dhr. drs. R.G.T. (Ronald) Duzijn
mw. dr. W. (Willemijn) van Gastel
mw. drs. L. (Linda) van der Grijspaarde
mw. drs. A. (Anette) Silljé
mw. drs. K. (Karien) Wibbelink

Freelance ondersteuning secretariaat:

mw. M. (Marika) Kruijt
mw. E. (Evelien) Bennink
mw. A. (Arina) van Wijde

Bijlage 3: Samenstelling onderwijs- en onderzoeksvisitatiecommissies

Deze bijlage bevat een overzicht van de samenstelling van de visitatiecommissies die in 2010 hun werkzaamheden hebben afgerond.

Onderwijsvisitaties:

Biologie

De commissie werd geïnstalleerd op 18 september 2009. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. J.W. Kijne (voorzitter), Emeritus hoogleraar Bio Science, Universiteit Leiden;
- Prof. dr. J. Borst, Nederlands Kanker Instituut – Antonie van Leeuwenhoek Ziekenhuis, bijzonder hoogleraar experimentele oncologie, Universiteit van Amsterdam;
- K. van Dijk, studentlid, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. W.P.M. Hoekstra, emeritus hoogleraar algemene microbiologie, Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. F. Ollevier, emeritus hoogleraar aquatische ecologie, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof. dr. J.L. Olsen, hoogleraar mariene ecologie, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. S.E. Wendelaar Bonga, emeritus hoogleraar dierkunde, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Drs. S. Looijenga (secretaris).

Economie

De commissie werd geïnstalleerd op 23 april 2009. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. A. van Witteloostuijn (voorzitter), hoogleraar economie, Universiteit van Antwerpen, België, hoogleraar institutionele economie, Utrecht School of Economics en hoogleraar Bedrijfsstrategie aan de University of Durham, Verenigd Koninkrijk;
- Prof. dr. P.A. Verheyen, emeritus hoogleraar Bedrijfseconometrie, Universiteit van Tilburg;
- Prof. dr. J. Annaert, hoogleraar financiën, Universiteit van Antwerpen;
- Prof. dr. P. Vanden Abeele, hoogleraar Marketing en organisatie, KU Leuven Campus Kortrijk, België;
- Prof. dr. J. Hartog, hoogleraar Economie, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. ir. B. Wierenga, hoogleraar Marketing Management, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. F. den Butter, hoogleraar algemene economie, VU Amsterdam;
- Prof. dr. J.G. Kuijl RA, hoogleraar bedrijfseconomie, Universiteit Leiden;
- Prof. dr. J.F.M.J. van Hout, emeritus hoogleraar onderwijskunde, Universiteit van Amsterdam, hoogleraar bij het Ruud de Moor centrum, Open Universiteit;
- Ir. H. Grunefeld, onderwijskundig adviserend docententrainer, Universiteit Utrecht, IVLOS;
- Drs. L. van der Grijspaarde, zelfstandig gevestigd onderwijskundig adviseur;
- A. Wiering, masterstudent Economics, VU Amsterdam;
- E. de Kok, masterstudent Econometrie, lid FSR FEB, Universiteit van Amsterdam;
- P.L.M. Geertman, studente Econometrie & Operationele research Universiteit van Tilburg;
- Prof. dr. H. Tijms, emeritus hoogleraar Operations Research, VU Amsterdam;
- Dr. M.J.W. Van Bogaert (coördinerend secretaris);
- N.M. Verseput (secretaris);
- Drs. T. Buising (secretaris)
- Drs. P.C. van Drunen (secretaris);
- Drs. S.E. Tiethoff (secretaris);
- Drs. K.B. Wibbelink (secretaris).

Elektrotechniek

De commissie werd geïnstalleerd op 7 juni 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof.dr. ir. B.L.R. De Moor (voorzitter), hoogleraar ESAT-SCD, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof.dr. ir. G. Gielen, hoogleraar Ingenieurswetenschappen en hoofd afdeling MICAS, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof. dr. ir. J.H. Blom, emeritus hoogleraar Elektrische Energietechniek, Technische Universiteit Eindhoven;
- Dr. ir. W.T.C. van Luenen, Director Electronic Development, ASML, Veldhoven;
- Prof. dr. A. van Streun, emeritus hoogleraar Didactiek Bètawetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen;
- L. van Barschot, student Elektrotechniek, Technische Universiteit Eindhoven;
- D.S. van Schoot, student Elektrotechniek, Universiteit Twente;
- Dr. N.L.C. Stevens (secretaris).

European Public Health, Universiteit Maastricht

De commissie werd geïnstalleerd op 25 oktober 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. J. de Maeseneer (voorzitter), hoogleraar huisartsgeneeskunde en eerstelijnsgezondheidszorg, Universiteit Gent, België;
- Prof. dr. QW. Devillé, bijzonder hoogleraar Vluchtelingen en gezondheid, Universiteit van Amsterdam;
- Prof.dr. M Wieringa, hoogleraar huisartsopleiding AMC;
- Dr. D. Zeegers, directeur european Public Health Association;
- A. van der Star, student Beleid en Management Gezondheidszorg, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- N.M. Verseput MSc (secretaris);
- Dr. B.M. van Balen (secretaris).

Krijgswetenschappen, Nederlandse Defensie Academie

De commissie werd geïnstalleerd op 28 april 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. R.V.A Janssens (voorzitter), hoogleraar Amerikanistiek, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. mr. S.A.M. Stolwijk, emeritus hoogleraar Straf- en procesrecht, Universiteit van Amsterdam;
- Generaal-majoor der mariniers b.d. mr. drs. C. Homan, Instituut Clingendael, voormalig directeur van het Instituut Defensie Leergangen;
- Prof. dr. R. Vandenbergh, emeritus hoogleraar Onderwijsbeleid en -vernieuwing, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Kolonel IMM P. Lodewyckx, dr. ir., studiedirecteur en vice-rector van de Koninklijke Militaire School in Brussel, België;
- Mw. T. van der Maas MA, Internationale betrekkingen, Universiteit Utrecht;
- drs. S.E. Tiethoff (secretaris).

Gezondheidswetenschappen Erasmus Universiteit Rotterdam

De commissie werd geïnstalleerd op 14 april 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. P.A.H. van Lieshout, hoogleraar Theorie van de Zorg, Universiteit Utrecht, en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (voorzitter);
- Prof. dr. J.J. Polder, hoogleraar Economische aspecten van gezondheid en zorg, Universiteit van Tilburg, en projectleider bij het Centrum Volksgezondheid Toekomst Verkenningen van het RIVM;
- Prof. dr. H. Nys, gewoon hoogleraar Medisch Recht, Universiteit Leuven te België, directeur van het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht en consultant biolaw voor Unesco;
- Drs. A.J. Lamping, directeur Zorg, Zorgverzekeraars Nederland;

- Dr. M. Verhagen, opleidingsdirecteur en docent van het departement personeelwetenschappen, faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit van Tilburg;
- H. van den Dikkenberg BSc, student masteropleiding Public Health and Society, Universiteit Wageningen;
- N.M. Verseput MSc (secretaris).

Gezondheidswetenschappen Universiteit Maastricht

De commissie werd geïnstalleerd op 4 november 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. P.A.H. (Peter) van Lieshout, hoogleraar Theorie van de Zorg, Universiteit Utrecht, en lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (voorzitter);
- Prof. dr. ir. C.P.G.M. (Lisette) de Groot, professor in Human Nutrition aan de Wageningen Universiteit;
- Prof. dr. J.J. (Johan) Polder, hoogleraar Economische aspecten van gezondheid en zorg, Universiteit van Tilburg, en projectleider bij het Centrum Volksgezondheid Toekomst Verkenningen van het RIVM;
- Dr. M. Verhagen, opleidingsdirecteur en docent van het departement personeelwetenschappen, faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit van Tilburg;
- Ms. E.T. (Elisa) Boekhorst MSc afgestudeerd Master Public Health and Society aan Wageningen University
- N.M. Verseput MSc (secretaris);
- Dr. M.J.W. Van Bogaert (secretaris).

Informatiekunde, Universiteit van Tilburg

De commissie werd geïnstalleerd op 17 februari 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. H.W.G.M. Van Heck (voorzitter), hoogleraar Informatie management en markten aan de Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. W. van Grembergen, hoogleraar Information Systems Management aan de Universiteit Antwerpen;
- Dr. A.B.J.M. Wijnhoven, universitair hoofddocent Knowledge Management and Information Systems aan de Universiteit Twente;
- Dr. C. Terlouw, onderwijskundige en lector bij Saxion Hogescholen;
- T. Gielissen, student Informatiekunde aan de Universiteit van Amsterdam;
- Drs. M.M. Truijens (secretaris).

Islamitische Geestelijke Verzorging, Islamitische Universiteit Rotterdam

De commissie werd geïnstalleerd op 8 oktober 2009. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. H.J. Tieleman (voorzitter), hoogleraar Godsdienstsociologie, Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. J. Peters, emeritus hoogleraar Arabisch en Islam, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Dr. H. van Ewijk, lector Sociaal Beleid, Innovatie en Beroepsontwikkeling van de Hogeschool van Utrecht;
- Drs. T. Hoeksel-van Leeuwen, geestelijk verzorger van het Sint Franciscus Gasthuis te Rotterdam;
- Drs. R.L. Prenen, freelance onderwijskundig adviseur;
- M. Basoglu, student Economics and Business, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Drs. S.E. Tiethoff (secretaris).

Latijns Amerika Studies (CEDLA)

De commissie werd geïnstalleerd op 29 oktober 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. L. de la Rive Box (voorzitter), emeritus hoogleraarrector van het International Institute for Social Studies, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. H.L.M. Hermans, hoogleraar Moderne Romaanse letterkunde en cultuurkunde, in het bijzonder de Spaanse, Rijksuniversiteit Groningen;

- Dr. J. Kloosterman, beleidsadviseur bij Oxfam Novib op het gebied van gender en diversiteit, bij de afdeling onderzoek en ontwikkeling;
- Drs. J. van Haren, student International Master Latin American and Caribbean Studies, Universiteit Utrecht.
- dr. B.M. van Balen (secretaris).

Medische Informatiekunde, Universiteit van Amsterdam

De commissie werd geïnstalleerd op 24 augustus 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. J.H. van Bommel (voorzitter), emeritus hoogleraar Medische Informatica aan de Faculteit der Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen, Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Prof. dr. G.J.E. De Moor, professor Medische Informatica en Medische Statistiek, Universiteit van Gent;
- Dr. G. Mulder, algemeen directeur Chipsoft Nederland;
- Prof. dr. J.W. Kijne, emeritus hoogleraar bio science, Universiteit Leiden, en onderwijskundig expert;
- B. Steensma, student van de bacheloropleiding Biomedische Technologie, Universiteit Twente;
- N.M. Verseput MSc (secretaris).

Medische Psychologie, Universiteit van Tilburg

De commissie werd geïnstalleerd op 10 mei 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. A.A. Kaptein (voorzitter), bijzonder hoogleraar aan het Leids Universitair Medisch centrum vanwege de Stichting onderzoek Psychosociale Stress (SOPS);
- Prof. dr. O. van den Bergh, gewoon hoogleraar gezondheidspsychologie aan de Faculteit Psychologie en Pedagogische Wetenschappen van de Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof. dr. J. Cohen-Schotanus, hoogleraar in het Onderzoek van onderwijs in de medische wetenschap bij de Rijksuniversiteit Groningen en het Universitair Medisch Centrum Groningen;
- Prof. dr J. Dekker, hoogleraar Paramedische Zorg aan de afdeling Revalidatiegeneeskunde en de afdeling Psychiatrie van het VU Medisch Centrum, Amsterdam;
- M. Gorsira BSc, masterstudent Klinische en Ontwikkelingspsychologie aan de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen;
- Drs. M. Graas (secretaris).

Politicologie OW 2009 (cluster)

De commissie werd geïnstalleerd op 10 juni 2009. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. C. Deschouwer, hoogleraar Politieke wetenschappen, Vrije Universiteit Brussel;
- Prof. dr. C.W.A.M. Aarts, hoogleraar Politieke wetenschappen, Universiteit Twente;
- Dr. C. van den Anker, University of the West of England, Bristol, VK;
- Prof. dr. M. Breuning, hoogleraar Politieke wetenschappen, University of North Texas, Denton, VS;
- S.Q. Veldhuizen, Universiteit van Amsterdam;
- M. Verhoek, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. B.F. van Waarden, hoogleraar Beleid en organisatie, Universiteit Utrecht;
- Prof. dr. S. Walgrave, hoogleraar Politieke wetenschappen, Universiteit Antwerpen;
- Drs. S. Looijenga (secretaris).

Public Policy and Human Development, Universiteit Maastricht

De commissie werd geïnstalleerd op 12 april 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. P. Verweel (voorzitter), hoogleraar, onderzoeker en directeur Onderwijs van de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschap, Universiteit Utrecht;

- Prof. dr. A. Barrientos, Senior research Fellow van het Brooks World Poverty institute, University of Manchester, en Senior Researcher van het Chronic Poverty Research Centre;
- B. Paulussen BSc, student bacheloropleiding Bestuurs- en Organisationswetenschappen, Universiteit Utrecht;
- N.M. Verseput MSc (secretaris).

Technische Bedrijfs- en Bestuurskunde 3TU

De commissie werd geïnstalleerd op 8 februari 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. L.F. Gelders (voorzitter), bijzonder emeritus hoogleraar Industrieel beleid/Verkeer en infrastructuur, Katholieke Universiteit Leuven, België;
- Prof. dr. J. Kratzes, hoogleraar ondernemerschap en innovatiemanagement, Institute of Technology Berlin, Duitsland;
- Prof. dr. J. Grin, hoogleraar politieke wetenschappen, Universiteit van Amsterdam;
- Dr. C. Terlouw, lector, Saxion Hogescholen en directeur, Lica;
- Drs. N.J. Smit, hoofd onderwijsondersteuning, Institute of Social studies Erasmus Universiteit Rotterdam;
- Ir. J.R. Wierda, zelfstandig adviseur projectmanager en competentieontwikkeling;
- F. Pijnenborg BSc, student MSc System Engineering, Policy Analysis and Management, Technische Universiteit Delft;
- R.M. Rijntjes BSc, student MSc Industrial Engineering and Management, Universiteit Twente;
- Drs. M. Graas (secretaris).

Baseline assessment, Universiteit van Aruba, Faculteit Rechtsgeleerdheid

De commissie werd geïnstalleerd op 20 januari 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. mr. A.F.M. Dorresteyn (voorzitter), hoogleraar Transnationale aspecten van het ondernemingsrecht, Universiteit Utrecht;
- Prof. mr. J.W. Zwemmer, emeritus hoogleraar Belastingrecht, Universiteit Amsterdam;
- Drs. E. Vermeulen, adviseur bij het College van Bestuur, Universiteit Utrecht;
- Drs. H. Franssen, 2007 hoofd van de afdeling Wetgeving van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, Aruba;
- Drs. M.M. Truijens (secretaris).

Baseline assessment Universiteit van Aruba, Faculty of Hospitality and Tourism Management Studies

De commissie werd geïnstalleerd op 20 januari 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. ir. J.T. Mommaas (voorzitter), hoogleraar Vrijtijds wetenschappen, Universiteit van Tilburg;
- Prof. dr. I.M.M. Glorieux, hoogleraar Sociologie, Universiteit van Brussel;
- Drs. E. Vermeulen, adviseur van het College van Bestuur, Universiteit Utrecht;
- E.A. Malone BSc, General Manager Gold Coast Villas Aruba, Aruba;
- Drs. M.M. Truijens (secretaris).

Masteropleiding Aquaculture and Fisheries OW 2010

De commissie werd geïnstalleerd op 20 januari 2010. De leden van de commissie waren:

- Prof.dr. Simon Jennings (voorzitter), hoogleraar Milieuwetenschappen, University of East Anglia, Verenigd Koninkrijk;
- Prof. dr. P. Sorgeloos, hoogleraar Aquacultuur, Universiteit Gent, België;
- Prof. dr. J.R. Nielsen, hoogleraar Innovative Fisheries Management, Aalborg University, Denemarken;
- Drs. T. Buising, zelfstandig gevestigde onderwijskundige;

- M. Vastbinder, studente Biologie (Marine Paleobiology);
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

Wijsbegeerte OW 2009 (cluster)

De commissie werd geïnstalleerd op 17 juni 2009. De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. G.A. den Hartogh, emeritus hoogleraar Ethiek, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. A.J. Vanderjagt, hoogleraar Geschiedenis van de Wijsbegeerte, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. S.E. Cuypers, hoogleraar Wijsbegeerte, KU Leuven;
- Dr. H.H.H. van Erp, universitair hoofddocent Wijsbegeerte, Universiteit Tilburg;
- Drs. E.-A. le Coultre, vakdidacticus Filosofie, Rijksuniversiteit Groningen;
- Drs. D.H. Oosthoek, vakdidacticus Wijsbegeerte, Universiteit Leiden;
- D.K. Durning, student Wijsbegeerte, Universiteit Utrecht;
- M. Maring, student Wijsbegeerte, Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. B.M. van Balen (secretaris);
- Drs. M. Graas (secretaris);
- Drs. M.M. Truijens (secretaris);
- Dr. W. van Gastel (secretaris);
- Drs. R.G.T. Duzijn (secretaris);
- Drs. A. Siljć (secretaris).

Wijsbegeerte OW 2009 aanvullend

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. G.A. den Hartogh, emeritus hoogleraar Ethiek, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. A.J. Vanderjagt, hoogleraar Geschiedenis van de Wijsbegeerte, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. S.E. Cuypers, hoogleraar Wijsbegeerte, KU Leuven;
- Dr. H.H.H. van Erp, universitair hoofddocent Wijsbegeerte, Universiteit Tilburg;
- Drs. E.-A. le Coultre, vakdidacticus Filosofie, Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. B.M.van Balen (secretaris).

Bacheloropleiding Gezondheid en Maatschappij OW 2010

De commissie werd geïnstalleerd op 12 april 2010. De leden van de commissie waren:

- prof. dr. J. van der Velden, hoogleraar Sociale Geneeskunde, Radboud Universiteit;
- mw. prof. dr. J.F.G. Bunders, hoogleraar Biologie en Maatschappij, Vrije Universiteit;
- mw. R.J.B. Jansen BSc, student Gezondheidswetenschappen, Universiteit Maastricht;
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

BGM en BTC

De commissie werd geïnstalleerd op 19 mei 2010. De leden van de commissie waren:

- prof. dr. C.J. (Cees) Hamelink, professor in International Communication, University of Amsterdam and professor in Media, Religion and Culture at the VU University;
- prof. dr. E.R. (Erwin) Seydel, professor in Applied Communication, Twente University, and professor Communication in Organizations, at the VU University;
- prof. dr. J.F.G. (Joske) Bunders, professor and Head of Department of the Biology and Society at the Faculty of Earth and Life Sciences at the VU University;
- drs. R.L. (Renate) Prenen, educational expert;

- J. (Jennifer) ten Have, student of the bachelor's programme Communication Science, University of Twente;
- N.M. Versepunt MSc (secretaris).

Onderzoeksbeoordelingen:

Teacher Training Research

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. Joost Lowyck, Katholieke Universiteit Leuven (voorzitter);
- Prof. Alan H. Schoenfeld, University of California;
- Prof. Pamela Grossman, Stanford University School of Education;
- Prof. Peter D. Tomlinson, University of Leeds;
- Drs. R. D. Bennink (secretaris).

Sanquin Plasma Proteins

De leden van de commissie waren:

- Gilbert C. White, BloodCenter of Wisconsin and Medical College of Wisconsin;
- Jan Rosing, Maastricht University;
- Guttorm Haraldsen, Rikshospitalet, Oslo University;
- Drs. R.D. Bennink (secretaris).

Sanquin molecular Cell Biology & Plasma Proteins OZ

De leden van de commissie waren:

- Dr. Dietmar Vestweber (voorzitter), Max-Planck-Institute of Molecular Biomedicine, Münster, Duitsland;
- Dr. Philippe Chavrier, Institute Curie, Parijs, Frankrijk;
- Dr. Marcus Thelen, Inst. For Research in Biomedicine, Bellizona, Zwitserland;
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

Applied Mathematics 3TU 2009 OZ

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. H.A. van der Vorst (voorzitter), Utrecht University;
- Prof. dr. A. Quarteroni, EFPL SB IACS CmCS;
- Prof. dr. E.A. Verbitskiy, Philips Research Europe;
- Prof. dr. Ph. Robert, INRIA Domaine de Voluceau;
- Prof.dr. R. Kaashoek, emeritus Vrije Universiteit van Amsterdam;
- prof. dr. A. Schrijver, hoogleraar discrete mathematics and optimization, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. J. VandeWalle, hoogleraar Electrical Engineering, KU Leuven, België;
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

RIVM Centrum voor Infectieziektenbestrijding 2010 OZ

- Prof. R. Anderson, Imperial College London, UK (voorzitter);
- Prof. B. Lina, University Claude Bernard, France;
- Dr. S. Munroe, CDC Center for Disease Control and Prevention, USA;

- Dr. M. Ramsey, Health Protection Agency, UK;
- Prof. P. Huovinen, The National Institute for Health and Welfare, Finland;
- Prof. G. Griffin, St. Georges Medical School, UK;
- Prof. F. Konradsen, University of Copenhagen, Denmark;
- Prof. I. Vagsholm, Swedish University of Agricultural Sciences, Stockholm, Sweden;
- Prof. A. van Belkum, Erasmus Medical Centre;
- Drs. R. D. Bennink (secretaris).

Innovation and Entrepreneurship IGS-UT OZ

De leden van de commissie waren:

- Prof. Hans Georg Gemünden, Technical University Berlin (voorzitter);
- Prof. John Bessant, University of Exeter;
- Prof. Wim Hulsink, Erasmus University Rotterdam and Wageningen University;
- Prof. Carole Tansley, Nottingham University Business School;
- Drs. R.D. Bennink (secretaris).

Biomedical Engineering TUE

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. N. Westerhof, chairman, VU Medisch Centrum;
- Prof. dr. P.M.A. Slood, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. M. Rudin, ETH Zürich;
- Prof. dr. F.C.P. Yin, Washington University;
- Dr. M.J.V. Van Bogaert (secretaris).

Law 2009 OZ

De leden van de commissie waren:

- Prof.dr. A.W. Koers, emeritus hoogleraar Nederlands Recht (voorzitter);
- Mr. A. Hammerstein, Raadsheer Hoge Raad;
- Prof. mr. A.Ph.C.M. Jaspers, Emeritus hoogleraar Utrecht University;
- Prof. dr. E. Dirix, hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven;
- Mr. R.H. Lauwaars, Ex-Raad van State;
- Prof. S. Parmentier, hoogleraar Katholieke Universiteit Leuven;
- Prof. P.J.I.M. de Waart, emeritus hoogleraar Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. mr. E.A. Alkema, emeritus hoogleraar Universiteit Leiden;
- Prof. mr. L. Damen, hoogleraar Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. B.M. van Balen (beleidsmedewerker).

Chemical Engineering 3TU OZ

De leden van de commissie waren:

- Prof. dr. F. De Schryver, Katholieke Universiteit Leuven (voorzitter);
- Prof. dr. B. Witholt, ETH Zürich;
- Prof. dr. J.R. Jérôme, Université de Liège;
- Prof. dr. P. Jacobs, Katholieke Universiteit Leuven;
- Dr. L. Leibler, Laboratoire Matière Molle et Chimie (MMC), ESPCI-CNRS;
- Prof. N. Setter, École Polytechnique Fédérale de Lausanne;

- Prof. dr. ir. G. Eigenberger, Universität Stuttgart;
- Drs. R. D. Bennink (secretaris).

Bijlage 4: Lijst met afkortingen

3TU	Federatie van technische universiteiten in Nederland
CDFD	College Deskundigheid Financiële Dienstverlening
HBO	Hoger Beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie
QANU	Quality Assurance Netherlands Universities
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SWOV	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
VBI	Visiterende en beoordelende instantie
VSNU	Vereniging van Universiteiten
DVM	Doctor of Veterinary Medicine